

I CARE FOR
MY BRAIN

www.icareformybrain.org

ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ

1ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

26 & 27 Μαρτίου 2021

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ 16 ΜΟΡΙΑ Σ.Ι.Ε.

Επιστημονική Στήριξη

Διοργάνωση

Υμητού 112, 116 34 - Αθήνα, Παγκράτι
Τ: 210 7290496 - Κ: 6945 464619
Ε: info@obreia.gr - www.obreia.gr

E-VIP EVENTS & CONGRESSES
Γραμματα - Πληροφορίες:
Τ.Θ. 2816, Αστός, Τ.Κ. 220 03
Τ: 27660 22201, F: 211 8505006
Ε: info@e-vip.gr | www.e-vip.gr

Χορηγός επικοινωνίας

Η Ψυχολογία Είναι ο Κόσμος μας!

Οι 3 καλύτερες εργασίες που θα βραβευτούν θα έχουν το δικαίωμα δημοσίευσης στο περιοδικό Dialogues in Clinical Neuroscience & Mental Health (www.obrela-journal.gr)

DIALOGUES IN CLINICAL NEUROSCIENCE & MENTAL HEALTH
An Open-access, peer reviewed, International Online Journal

Free of charge manuscript submission: www.obrela-journal.gr, info@obrela.gr

ΕΓΓΡΑΦΗ 30€ - ΦΟΙΤΗΤΕΣ 15€

Γραμματεία: E-VIP Events & Congresses

Μιχαλάκη Φαίη T: 27550 22201 K: 6988 695753

T:211 8505006 e-mail: fmichalaki@e-vip.gr - <https://www.e-vip.gr>

Τηλέφωνα Επικοινωνίας Obrela: 2107290496, 2114021352

Μήνυμα Επιτροπής

Αγαπητοί συνάδελφοι και συνεργάτες

Με ικανοποίηση αλλά και αίσθημα ευθύνης σας προσκαλούμε στο

1ο Διεπιστημονικό Συνέδριο με τίτλο **Φροντίζοντας τον εγκέφαλο**, που πραγματοποιείται διαδικτυακά από **26 έως και 27 Μαρτίου 2021** και διοργανώνει η **AMKE obrela**, στα πλαίσια της διεθνούς πρωτοβουλίας **I care for my brain**. Γνωρίζουμε ότι η υγεία του εγκεφάλου δεν είναι αρκετή για την ψυχική υγεία, αλλά αποτελεί σίγουρα την προϋπόθεση για αυτήν. Πιο χρήσιμη μάλλον, πέραν της συνεχούς επιστημονικής εμβάθυνσης, θα ήταν η ανάπτυξη στις κοινωνίες μιας κουλτούρας «φροντίδας του εγκεφάλου» που θα περιλαμβάνει την ειλικρινή ενημέρωση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Η επιτυχία για την περαιτέρω κατανόηση της λειτουργίας αλλά και των διαταραχών του εγκεφάλου απαιτεί τη σταθερή συνεργασία επιστημόνων από τους χώρους της νευρολογίας, της ψυχιατρικής, της ψυχολογίας, της βιολογίας, της φαρμακολογίας, της γενετικής, της προηγμένης τεχνολογίας, κ.ά. Στη σταθερότητα όμως αυτής της προσπάθειας θα συμβάλει ο συνεχής διάλογος και η εμπιστοσύνη ανάμεσα στους νευροεπιστήμονες και τις διάφορες ομάδες του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού. Θεωρούμε ότι η έγκυρη ενημέρωση σε θέματα υγείας και η παροχή πιστοποιημένων υπηρεσιών υγείας αποτελεί πλέον βασικό δικαίωμα του πολίτη κάθε σύγχρονης χώρας. Η ενημέρωση αυτή μάλιστα οφείλει να εκτείνεται και σε άλλους τομείς, όπως οι συνθήκες διαβίωσης, το περιβάλλον και η διατροφή. Στο συνέδριο αυτό εκλεκτοί ομιλητές από τους τομείς της νευροεπιστήμης και των ανθρωπιστικών επιστημών θα συμβάλλουν στην κατανόηση και προώθηση της ιδέας για την ανάγκη φροντίδας του εγκεφάλου. Σας προσκαλούμε λοιπόν να συμβάλετε με τη συνεργασία και τις προτάσεις σας, την ενεργό συμμετοχή και την εποικοδομητική αξιολόγησή σας, στο πολυθεματικό αυτό πρόγραμμα και στην επιτυχία του.

Ορέστης Γιωτάκος, Ψυχίατρος
εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής

DIALOGUES IN CLINICAL NEUROSCIENCE & MENTAL HEALTH
An Open-access, peer reviewed, International Online Journal

Free of charge manuscript submission: www.obrela-journal.gr, info@obrela.gr

ΕΓΓΡΑΦΗ 30€ - ΦΟΙΤΗΤΕΣ 15€

Γραμματεία-Εγγραφές στο email: fmichalaki@e-vip.gr

Τηλέφωνα Επικοινωνίας: 2107290496, 2114021352

Υποβολή εργασιών έως 18 Μαρτίου 2021

SANDOZ A Novartis
Division

Aripiprazole Sandoz

Aripiprazole

Για τη συνταγογράφηση συμβουλευτείτε την πλήρη
περίληψη των Χαρακτηριστικών του Προϊόντος.

30 Δισκία: 10mg / 15 mg / 30 mg

Πρωτεύονο από την εταιρεία

FarmaSyn SA
PHARMACEUTICALS

Αθήνα: Μονής Δαμάσκας 6, 12133 Περιστέρι
τηλ: 210 5777140, fax: 210 5788791

e-mail: info@farmasyn.gr, www.farmasyn.gr

Γραφείο Β. Ελλάδος: Βασ. Όλγας 226 Τ.Κ. 55134 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
τηλ: 2310 703856, fax: 2310 703178 e-mail: hess@farmasyn.gr

SANDOZ A Novartis
Division

Κάτοχος Αδείας Κυκλοφορίας

Sandoz GmbH, Biochemiestrasse 10, A-6250 Kundl, Αυστρία

Υπεύθυνος επικοινωνίας

Novartis (Hellas) S.A.C.I. / Sandoz division,
Φραγκοκκλησίας 7B, 151 25 Μαρούσι, Τηλ.: 210 2811712

Βοηθήστε να γίνουν τα
φάρμακα πιο ασφαλή και
Αναφέρετε
ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες
ενέργειες για
ΟΛΑ τα φάρμακα
Συμπληρώνοντας την
«ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ»

Παρασκευή 26 Μαρτίου 2021

09:00-10:00 **E-POSTERS**

10:00-14:30 **ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ - ΝΕΥΡΟΠΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**

Προεδρείο: Γιωτάκος Ο.

10:00-10:30 Νευροπροστατευτικότητα στην ψυχιατρική θεραπευτική: το παράδειγμα του Λιθίου, *Γιωτάκος Ο.*

10:30-11:00 Νευροανάπτυξη και ψυχοπαθολογία, *Κουμούλα Α.*

11:00-11:30 Νευροπλαστικότητα: τι μας κάνει κακό και τι μας βοηθάει, *Δάλλα Χ.*

11:30-12:00 Ενέργειες πρόληψης και προαγωγής υγείας για την νόσο της κατάθλιψης μέσα από τους ΟΤΑ-μέλη του Ελληνικού Δικτύου Υγιών Πόλεων του Π.Ο.Υ, *Αϊδίνη Μ.*

12:00-12:30 Coaching, εγκέφαλος και νεύρο-επιστήμες: ποιος χρειάζεται ποιον; *Πετράς Χ.*

12:30-13:00 Ψυχική υγεία και Νόμος στην Αρχαία Ελλάδα, *Τζεφεράκος Γ.*

13:00-13:30 Προστασία περιστατικών «πολλαπλής ευαλωτότητας», *Μουδάτσου Μ.*

13:30-14:00 Οι νόμιμοι εθισμοί στη ζωή μας: Σύγχρονα δεδομένα και προβληματισμοί, *Μέλλος Ε.*

14:00-14:30 Οι ψυχολογικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID – 19 στο Υγειονομικό προσωπικό, *Φωτιάδης Π.*

14:30-16:30 **ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ**

Προεδρείο: Γιωτάκος Ο.

16:30-17:00 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

17:00-21:15 **ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ**

Προεδρείο: Παπακίτσου Β.

17:00-17:30 Συναισθήματα και Νους, *Παπακίτσου Β.*

17:30-18:00 “Νους υγιής εν σώματι υγιεί»: η ευεργετική παραδοχή του διαχρονικού ιδεώδους περί σωματικής και νοητικής αλληλεξάρτησης, *Δακρότσης Δ.*

- 18:00-18:30 Η εγκεφαλική υγεία ως αναγκαία συνθήκη για την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών, *Κόντης Δ.*
- 18:30-19:00 Παραθυρεοειδική λειτουργία και εγκέφαλος, *Γερασίου Χ.*
- 19:00-19:30 Νοητική Έκπτωση/Ανοια: τι γνωρίζουμε σήμερα για την φροντίδα του εγκεφάλου; *Παπαγεωργίου Σ.*
- 19:30-20:00 Ψυχολογία της υγείας και εγκεφαλικά επεισόδια, *Τόγκας Κ.*
- 20:00-20:45 Κατανοώντας και παρεμβαίνοντας στον εθισμό: Από τα γονίδια, στον εγκέφαλο & τη συμπεριφορά, *Παναγής Γ.*
- 20:45-21:15 Εγκέφαλος και σεξουαλικός εθισμός, *Παπακωνσταντίνου Α.*

Σάββατο 27 Μαρτίου 2021

09:00-10:00 E-POSTERS

- 10:00-14:00 **ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΟΥΣΕΙΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ**
Προεδρείο: *Τσουβέλας Γ.*
- 10:00-10:30 Αναπτυξιακό τραύμα και εγκέφαλος: Η ψυχοθεραπεία EMDR σε παιδιά, *Τσουβέλας Γ.*
- 10:30-11:00 Μουσική, Εγκέφαλος και Υγεία, *Παπανικολάου Ε., Λαρμακοπούλου Ο.*
- 11:00-11:30 Το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον ως πρώιμος φροντιστής του εγκεφάλου παιδιών και εφήβων, *Παναγιωτοπούλου Κ.*
- 11:30-12:00 Καινοτόμες πρακτικές στην Κοινωνική Ψυχιατρική: Το Μοντέλο Ανάκαμψης (Recovery) ως νέο επιστημολογικό παράδειγμα στην κοινωνική ψυχιατρική φροντίδα, *Στυλιανίδης Σ.*
- 12:00-12:30 Η φυσική άσκηση στην πρόληψη των νοητικών και ψυχικών διαταραχών της 3ης ηλικίας, *Παπατριανταφύλλου Ι.*
- 12:30-13:00 Άνοια Lewy Body: Διαγνωστικές και θεραπευτικές προκλήσεις, *Κώνστα Α.*
- 13:00-13:30 Θεωρίες Συνωμοσίας στην εποχή του COVID-19, *Τσαμάκης Κ.*
- 13:30-14:00 Η ψύχωση ως ασθένεια και ως κανονικότητα: προς μια ψυχαναλυτικά ενημερωμένη κλινική πρακτική, *Μητρόπουλος Γ.*

14:00-15:30 ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Προεδρείο: *Γιωτάκος Ο.*

15:30-17:00 E-POSTERS

17:00-21:00 ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ – ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Προεδρείο: *Σκλάβου Κ.*

17:00-17:30 **Επιπτώσεις της πανδημίας σε παιδιά και εφήβους με ιστορικό ψυχιατρικών διαταραχών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, Σκλάβου Κ., Μπαλίκου Π.**

17:30-18:00 **Ψυχική ανθεκτικότητα, Κυμπουρόπουλος Σ.**

18:00-18:30 **Εξάρτηση από τη νικοτίνη και ηλεκτρονικά τσιγάρα: Θεραπεία ή κίνδυνος; Βλάχου Σ.**

18:30-19:00 **Νέες ψυχοδραστικές ουσίες και νέα συνθετικά οπιοειδή, Παπαζήσης Γ.**

19:00-19:30 **Νευροφλεγμονή και ψυχιατρικές διαταραχές, Αγιομυργιανάκης Δ.**

19:30-20:00 **Σύγχρονα δεδομένα για την αποκατάσταση των γνωστικών διαταραχών στην Πολλαπλή Σκλήρυνση, Μεσσίνη Λ.**

20:00-20:30 **Νοητικό απόθεμα: πρακτικές οδηγίες για να γεράσουμε με καλύτερο εγκέφαλο, Νάσιος Γ.**

ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 14:30 -16:30

- Η αυτοπαράτηρηση της σωματικής δραστηριότητας ως μέθοδος εξάσκησης της διαχείρισης αισθητηριακών ερεθισμάτων

Φραγκιαδάκης Διονύσιος ¹

¹ Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπευτής

- Αξιολογώντας το δεσμό μέσα από την προβολική δοκιμασία «Φωλιά Πουλιών». Ευρήματα από παιδιά που φοιτούν σε δομές ειδικής αγωγής

Ειρήνη Δαργωνάκη¹, Γιώργος Τσουβέλας^{1,2}, Ανδρέας Χαρμαντζής¹

¹ Δημητρώκειο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Μεσολογγίου

² Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

- The Effects of Technology Use and Virtual Learning on the Education and Mental Health of Adolescents

Sax Alessandra, Ed.D. ¹, Lamprou Yulla, Ph.D. ²

¹ Clinical Psychology, Co-Founder and Clinical Director of L+W

² Educational Psychology, Co-Founder and Managing Director of L+W

- Ο ρόλος των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών στην αποτελεσματική ηγετική συμπεριφορά

Καρατσίδη Χρυσοβαλάντο Σοφία M.Sc ¹, Ιορδάνογλου Δήμητρα Ph.D. ²

¹ Υποψήφια διδάκτορα, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

² Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

- Μελέτη περίπτωσης ατόμου προσχολικής ηλικίας με συμπτώματα ΔΕΠ-Υ σε βρεφονηπιακό σταθμό

Τενεκετζή Φρειδερίκη ¹,

¹ Τελειόφοιτη φοιτήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

- Effect of Ginkgo Biloba on long-term semantic memory

Γκούφας Δημήτριος ¹

¹ University of Easy London / Metropolitan College

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 14:00 – 15:30

- Ποιο στρες ταιριάζει στον εγκέφαλό μας;

Καραγγέλη Κωνσταντία-Μαρία ¹

¹ Ψυχολόγος, Εκπαιδευόμενη στη Γνωστική Συμπεριφορική Θεραπεία

- **Χρονική αντιληπτική μάθηση σε κρίσεις χρονικής σειράς μέσα από την εξάσκηση με τον κώδικα Morse**

Θανόπουλος Βασίλειος¹, Μουτούσης Κωνσταντίνος², Βατάκη Αργυρώ³

¹ Υποψήφιος Διδάκτορας, ² Αναπληρωτής Καθηγητής, ³ Επίκουρη Καθηγήτρια

^{1,2} Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

³ Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

- **Φροντίζοντας τον εγκέφαλο μέσα από τις σχέσεις**

Στεφανάκου Εύα¹

¹ Ψυχολόγος, Φοιτήτρια μεταπτυχιακού προγράμματος Κλινικής Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών- ΕΚΠΑ, Εκπαιδευόμενη στη μέθοδο *Guided Imagery and Music (GIM)*, Sonora

- **Συνταγογράφηση επισκέψεων σε μουσεία: Μία μελέτη περίπτωσης για τη συμβολή των μουσείων στη βελτίωση της ψυχικής και νοητικής υγείας**

Μολώζη Ελεάννα¹

¹ Ιστορικός – Μουσειολόγος, MSc

- **Νευρολογική Μουσικοθεραπεία (Neurologic Music Therapy)**

Λιαρμακοπούλου Ουρανία¹

¹ Μουσικοθεραπεύτρια (MT, NMT)

E-POSTERS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 09:00 -10:00

- **Good Practices for Brain Education**

Roland Pochet¹, Jose Luis Trejo², Prof. Pavle Andjus³, Prof. Christina Dalla⁴, Fokion Dimitriadis⁵, Marina Makri⁶, Kalliopi Panagiotopoulou⁷, Spyros Zorbas⁸, Akyllina Despoti⁹, Mr. Donato Bonifazi¹⁰

¹ PhD, Secretary-General of the Belgian Brain Council

² PhD, President of the Spanish Brain Council EPIONI

³ President of the Serbian Brain Council

⁴ Vice-President of the Mediterranean Neuroscience Society

⁵ Secretary-General of the Greek Carers Network EPIONI

⁶ PhDcan., Biologist – Psychotherapist

⁷ MD, PhD, Allergist – Psychotherapist

⁸ MSc, President of the Greek Carers Network

⁹ Clinical Neuropsychologist, Clinical Ergospirometry, Exercise & Rehabilitation Lab, School of Medicine, UOA

¹⁰ Chief Executive Officer at Consorzio per Valutazioni Biologiche e Farmacologiche – CVBF

- **Διγλωσσία και γνωστική γήρανση:** Επηρεάζει η εκμάθηση γλωσσών το νοητικό απόθεμα;

Φραντζέζου Χιονία

¹ Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας ΠΕ06, Μ.Εδ, Φοιτήτρια Τμήματος Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

- **Αξιολόγηση της Γνωστικής λειτουργίας, πριν και μετά την ολοκρανική ακτινοθεραπεία WBRT (Whole Brain Radiation Therapy), σε ομάδες ασθενών που παρουσίασαν μεταστάσεις εγκεφάλου, καθώς και ασθενών που υποβλήθηκαν σε προφυλακτική ακτινοθεραπεία εγκεφάλου**

Ασημακόπουλος Χ.¹, Αλιγιζάκης Ε.², Σκόπας Γ.³, Φακιόλα Α.⁴

¹Ακτινοθεραπευτής – Ογκολόγος, Ιατρόπολις

²Ακτινοθεραπευτής – Ογκολόγος, Ιατρικό Κέντρο Αμαρουσίου

³Ακτινοδιαγνώστης, Ιατρόπολις

⁴Τεχνολόγος Ακτινολογίας, Ιατρόπολις

- **Κάνναβις και εφηβεία:** η κατάσταση στην Ελλάδα, σύγκριση με το Ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο

Κατράλη Ασημίνα¹, Χρηστάκη Βασιλεία²

¹Επισκέπτρια Υγείας

²Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

^{1,2} Φοιτήτριες στο ΠΜΣ: «Στρατηγικές Αναπτυξιακής & Εφηβικής Υγείας» της Ιατρικής Σχολής Αθηνών

- **TCAT (Testamentary Capacity Assessment Tool): a normative study in the Greek population and a tool for detecting deficits in mild cognitive impairment**

Μεγαγιάννη Σωτηρία MSc¹, Λορέντζος Οδυσσέας MSc², Βοσκού Παναγιώτα MD, PhD³, Οικονόμου Αλεξάνδρα PhD⁴, Παπαγεωργίου Σωκράτης MD, PhD⁵

¹Κλινικός Νευροψυχολόγος

- **Exploring the crosstalk of enriched environment and mitochondria**

Tsiouris Alexandros¹, Nussbaumer Markus², Komini Chrysoula³, Vlaikou Angeliki-Maria⁴, Theodoridou Daniela⁵, Firoglani Moschi Marianthi⁶, Syrrou Maria⁷, Konidaris Constantinos⁸, Filiou Michaela D.⁹

^{1, 2, 3, 4, 6, 8, 9} Laboratory of Biochemistry, Department of Biological Applications and Technology, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

^{1, 2, 3, 4, 6, 8, 9} Biomedical Research Division, Institute of Molecular Biology and Biotechnology, Foundation of Research and Technology-Hellas (IMBB-FORTH), Ioannina, Greece

^{5, 7} Laboratory of Biology, Faculty of Medicine, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 09:00 -10:00

- **Μείζονα Καταθλιπτική Διαταραχή στην εφηβική ηλικία και αντιμετώπισή της μέσω SSRIs ή συνδυασμό με άλλες κατηγορίες αντικαταθλιπτικών σε πρώτο επεισόδιο**

Τερνιώτης Χ.¹, Παλαιογιάννη Β.²

¹ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αग्रινίου

² Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• **Αντιμετώπιση κλινικής εικόνας και συμπτωματολογίας με τη χορήγηση άτυπων αντι-ψυχωσικών (αριπιπραζόλης, ρισπεριδόνης, κουετιαπίνης XR) σε Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος**

Τερνιώτης Χ.¹, Παλαιογιάννη Β.²

¹ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αग्रινίου

² Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• **Συνδυασμός φαρμακοθεραπείας και ψυχοθεραπείας για την αντιμετώπιση διαταραχών σωματικών συμπτωμάτων παιδιών και εφήβων έπειτα από αποκλεισμό οργανικών αιτιών μετά από νοσηλεία**

Τερνιώτης Χ. 1, Παλαιογιάννη Β. 2

¹ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αग्रινίου

² Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• **Χορήγηση μεθυλφαινιδάτης βραδείας αποδέσμευσης για την αντιμετώπιση της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) στην παιδική και εφηβική ηλικία**

Τερνιώτης Χ.¹, Παλαιογιάννη Β.²

¹ Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αग्रινίου

² Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• **Σύνδρομο ετερόπλευρης αμέλειας και εγκέφαλος**

Αγγελίδα Αλεξιά¹

¹ Προπτυχιακή φοιτήτρια Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

• **Ο Ρόλος της COVID-19 στην εμφάνιση Μείζονος Καταθλιπτικής Διαταραχής**

Λάμπου Μαρία¹, Κερχουλά Μαρία – Άννα²

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 15:30 -17:00

• **Η συνεισφορά της πολυαισθητηριακής αντίληψης στη μάθηση: Η περίπτωση του προγραμματισμού**

Μαυροειδή Φαίδρα¹, Βατάκη Αργυρώ²

^{1,2} Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• **Η σχέση εκτελεστικών λειτουργιών και συμπεριφορικών διαταραχών στην μετωπο-κροταφική άνοια**

Καρπαθάκη Αμάντα 1, Αρετούλη Ελένη²

¹ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

² Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

• **“Φαινόμενο Mozart”: Μια σονάτα για την παιδική επιληψία**

Αραμπατζή Μαρία ¹, Νερατζή Σωτηρία ²

^{1, 2} Προπτυχιακές φοιτήτριες στο τμήμα Ψυχολογίας, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

• **Ψυχιατρική συμπτωματολογία σε ασθενείς με νόσο Addison-βιβλιογραφική ανασκόπηση**

Ρουμπή Αικατερίνη ¹, Παπαναστασίου Άρτεμις ², Αντωνίου Αθανάσιος ³, Δρακούλη Βασιλική ⁴, Τσελεμπής Αθανάσιος ⁵, Παχή Αργυρώ ⁶

¹Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

²Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

³Ειδικευόμενος Ψυχιατρικής

⁴Ειδικευόμενη Ψυχιατρικής

⁵Ψυχολόγος

⁶Διευθύντρια Ψυχιατρικού Τομέα ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

^{1,2,3,4,5,6} Ψυχιατρική Κλινική ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

• **Αλκοόλ, επιθετικότητα και οικογενειακή υποστήριξη σε υγειονομικό πληθυσμό σε περίοδο πανδημίας Covid - 19**

Αναγνωστοπούλου Μαρία ¹, Ρουμπή Αικατερίνη ², Τσελεμπής Αθανάσιος ³, Τσιτρούλη Λυδία ⁴, Γιώτακης Κωνσταντίνος ⁵, Μπράτης Διονύσιος ⁶, Παχή Αργυρώ ⁷

¹Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

²Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

³Ψυχολόγος

⁴Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

⁵Επιμελητής Α Ψυχιατρικής

⁶Ψυχολόγος

⁷Διευθύντρια Ψυχιατρικού Τομέα ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

^{1,2,3,4,5,6,7} Ψυχιατρική Κλινική ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

• **Η εκμάθηση μίας δεύτερης ξένης γλώσσας, μέσω πολλαπλών αισθητηριακών εισροών**

Κονδύλη Κατερίνα ¹, Γιαλλελή Διαμάντω ², Βλάχου Ηρώ ³, Βατάκη Αργυρώ ⁴

^{1,2,3,4} Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• **The complex interplay of dietary interventions and high anxiety: A mitochondrial perspective**

Firoglani Moschi Marianthi ¹, Nussbaumer Markus ², Vlaikou Angeliki-Maria ³, Theodoridou Daniela ⁴, Komini Chrysoula ⁵, Tsiouris Alexandros ⁶, Syrou Maria ⁷, Konidaris Constantinos ⁸, Filiou Michaela D. ⁹

^{1,2,3,5,6,8,9} Laboratory of Biochemistry, Department of Biological Applications and Technology, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

^{1,2,3,5,6,8,9} Biomedical Research Division, Institute of Molecular Biology and Biotechnology, Foundation of Research and Technology-Hellas (IMBB-FORTH), Ioannina, Greece

^{4,7} Laboratory of Biology, Faculty of Medicine, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

• **Η συμβολή της μουσικοθεραπείας στην εποχή της πανδημίας covid-19 στην ψυχική υγεία**

Βαλάση Λουκία ¹, Βαλάση Στέλλα ², Τσίλιος Δημήτριος ³, Σταματοπούλου Ελένη ⁴, Αντωνάκου Αριάδνη ⁵, Σταματοπούλου Αθανασία ⁶

¹Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

² Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

³Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

⁴ PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

⁵ Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

⁶ Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• **Φροντίζοντας την υγεία του εγκεφάλου των παιδιών στο περιβάλλον ανάπτυξης νευροβιολογικοί συσχετισμοί**

Τσίλιος Δημήτριος ¹, Σταματοπούλου Ελένη ², Βαλάση Λουκία ³, Βαλάση Στέλλα ⁴, Αντωνάκου Αριάδνη ⁵, Σταματοπούλου Αθανασία ⁶

¹ Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

² PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

³ Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

⁴ Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

⁵ Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

⁶ Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• **Φροντίζοντας την υγεία του εγκεφάλου με την μουσική στα παιδιά με διαταραχή του φάσματος του αυτισμού**

Βαλάση Λουκία ¹, Βαλάση Στέλλα ², Τσίλιος Δημήτριος ³, Σταματοπούλου Ελένη ⁴, Αντωνά-

κου Αριάδνη⁵, Σταματοπούλου Αθανασία⁶

¹ Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

² Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

³ Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

⁴ PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

⁵ Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

⁶ Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• Παράγοντες που συμβάλλουν στην υγεία και φροντίδα του εγκεφάλου

Σταματοπούλου Ελένη¹, Βαλάση Λουκία², Βαλάση Στέλλα³, Τσίλιας Δημήτριος⁴, Αντωνάκου Αριάδνη⁵, Σταματοπούλου Αθανασία⁶

¹ PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

² Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

³ Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

⁴ Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

⁵ Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

⁶ Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΟΦ: (81867/19-11-2012)

Σημαντική σημείωση: Για την παραλαβή πιστοποιητικού παρακολούθησης απαραίτητη είναι η παρακολούθηση του 60% του επιστημονικού προγράμματος

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Αγιομυργιανάκης Δημήτρης, Ψυχίατρος, Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Μελέτης Σοβαρών και Επιμένουσων Ψυχικών Διαταραχών «Ανάκτηση»

Αϊδίνη Μαρία, Ψυχολόγος, Γενική Διευθύντρια, Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων του Π.Ο.Υ.

Βλάχου Στέλλα, BSc in Psychology Programme Coordinator, Assistant Professor in BioPsychology, Director of the Behavioural Neuroscience/Neuropsychopharmacology Lab School of Psychology, Faculty of Science and Health, Dublin City University, Dublin, Ireland

Γερασίμου Χαρίλαος, Ψυχίατρος, Επιμελητής Ψυχιατρικής Κλινικής NNA

Γιωτάκος Ορέστης, Ψυχίατρος, Πρόεδρος «ομπρέλα», Editor, Dialogues in Clinical Neuroscience & Mental Health, Αθήνα

Δακρότης Δημήτριος, Διδάκτωρ Φιλοσοφίας ΕΚΠΑ, Αθήνα

Δάλλα Χριστίνα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αντιπρόεδρος της Mediterranean Neuroscience Society

Κόντης Δημήτρης, Συντονιστής Διευθυντής Ψυχίατρος, 4ο Ψυχιατρικό Τμήμα, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Πρόεδρος Δ.Σ. Ελληνικού Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών

Κουμούλα Αναστασία, Διδάκτωρ Ψυχιατρικής ΕΚΠΑ, Παιδοψυχίατρος, Συντονίστρια Διευθύντρια Τμήματος Ψυχιατρικής Παιδιών και Εφήβων Σισμανογλείου ΓΝΑ, Αθήνα

ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ

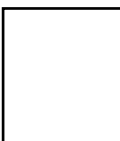
1ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κυμπουρόπουλος Στέλιος, Ψυχίατρος - Σεξολόγος, Ευρωβουλευτής

Κώνστα Αναστασία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Λιαρμακοπούλου Ουρανία, MA, NMT, Μουσικοθεραπεύτρια-Νευρολογική Μουσικοθεραπεύτρια

Μέλλος Ελευθέριος, Ψυχίατρος - Ψυχοθεραπευτής, Πρόγραμμα ΑΘΗΝΑ, Αιγινήτειο Νοσοκομείο-ΟΚΑΝΑ

Μεσσήνης Λάμπρος, Κλινικός Νευροψυχολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΑΠΘ

Μητρόπουλος Γιώργος, Ψυχίατρος – Ψυχοθεραπευτής, Συντονιστής Διευθυντής, 9ο Ψυχιατρικό τμήμα, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής

Μουδάτσου Μαρία, Forensic Psychologist MSc, BSc (Hons), Protection Expert

Μπαλίκου Παναγιώτα, M.sc., PhD, Ψυχολόγος, Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια, Διδάκτωρ ΕΚΠΑ, Τμήμα Ψυχιατρικής Παιδιών και Εφήβων Σισμανόγλειο ΓΝΑ

Νάσιος Γρηγόριος, Νευρολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Λογοθεραπείας, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Παναγής Γεώργιος, Καθηγητής Βιοψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης

Παναγιωτοπούλου Καλλιόπη, MD, PhD, Αλλεργιολόγος & Κλινική
Ανοσολόγος, Ψυχοθεραπεύτρια - Ομαδική Αναλύτρια

Παπαγεωργίου Σωκράτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Νευρολογίας
και Νευροψυχολογίας, Α' Νευρολογική Κλινική ΕΚΠΑ, «ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ»
Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο

Παπαζήσης Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής Κλινικής Φαρμακο-
λογίας, Ψυχίατρος, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Αριστοτέλειου Πανεπιστη-
μίου Θεσσαλονίκης

Παπακίτσου Βάνα, Ψυχολόγος - Κοινωνιολόγος, MSc, PhD, Διδακτι-
κό Προσωπικό, Τμήμα Κοινωνιολογίας Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα
Ψυχολογίας Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Παπακωνσταντίνου Αναστάσιος, Ψυχίατρος – Σεξολόγος, MSc
Ιατρικής της Σεξουαλικότητας, MSc Κλινικής Σεξολογίας, MSc Κλινι-
κής Ψυχοφαρμακολογίας, Επιστημονικός συνεργάτης ΕΚΠΑ, Γενικός
Γραμματέας Ένωσης Επαγγελματιών Ψυχιάτρων Ελλάδας

Παπανικολάου Ευαγγελία, PhD, FAMI, Μουσικοθεραπεύτρια-Πιστο-
πονημένη Εκπαιδεύτρια Δεκτικής Μουσικοθεραπείας Guided Imagery
& Music (GIM) & Music Breathing (MB), Επιστημονική Υπεύθυνη της
«SONORA-Διεπιστημονική Εταιρεία Μουσικοθεραπείας & Έρευνας»,
Μέλος του ΔΣ του European Association for Music & Imagery

Παπατριανταφύλλου Ιωάννης, Ψυχίατρος, PhD, Υπεύθυνος Κέ-
ντρου Ημέρας για την Τρίτη Ηλικία IASIS

Πετράς Χαράλαμπος, Ανθρωπολόγος, Ψυχολόγος- Ψυχοθεραπευτής με εξειδίκευση στην Συστημική Ψυχοθεραπεία, την Θεραπεία Ψυχικού Τραύματος EMDR, το Leadership & Performance Coaching. Ιδρυτής & Διευθυντής του Athens Coaching Institute

Σκλάβου Κωνσταντίνα, M.Ed., MSc, PhD, Κοινωνική Λειτουργός – Παιδαγωγός, Τμήμα Ψυχιατρικής Παιδιών και Εφήβων Σισμανόγλειο ΓΝΑ

Στυλιανίδης Στέλιος, Ψυχίατρος-Ψυχαναλυτής-Ομαδικός Αναλυτής, Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχιατρικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Επιστημονικός Σύμβουλος της Εταιρείας Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (Ε.Π.Α.Ψ.Υ.)

Τζεφεράκος Γιώργος, Ψυχίατρος, Διδάκτωρ Ψυχιατροδικαστικής ΕΚΠΑ, Επιστημονικός Συνεργάτης Εργαστηρίου Ψυχοπαθολογίας και Ψυχολογίας της Υγείας - Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πρόεδρος ΔΣ - ΕΠΑΨΥ, Υπεύθυνος Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης - ΕΠΑΨΥ, Πρόεδρος κλάδων Ψυχιατροδικαστικής και Διπλής Διάγνωσης - ΕΨΕ

Τόγκας Κωνσταντίνος, M.Sc., M.Sc., PhD Κοινωνικός λειτουργός - Ψυχολόγος

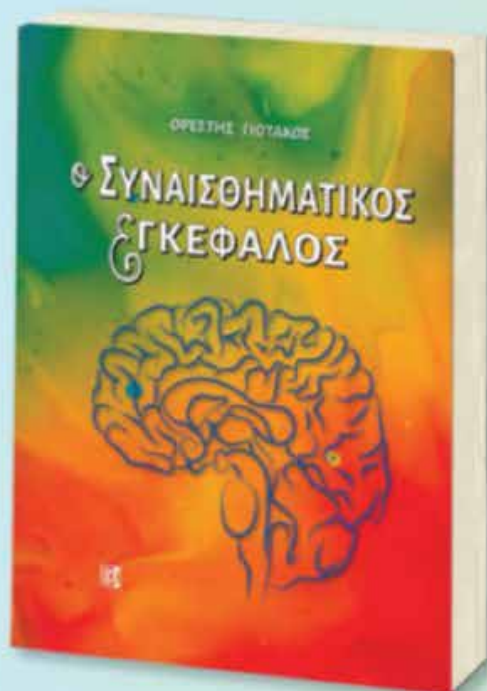
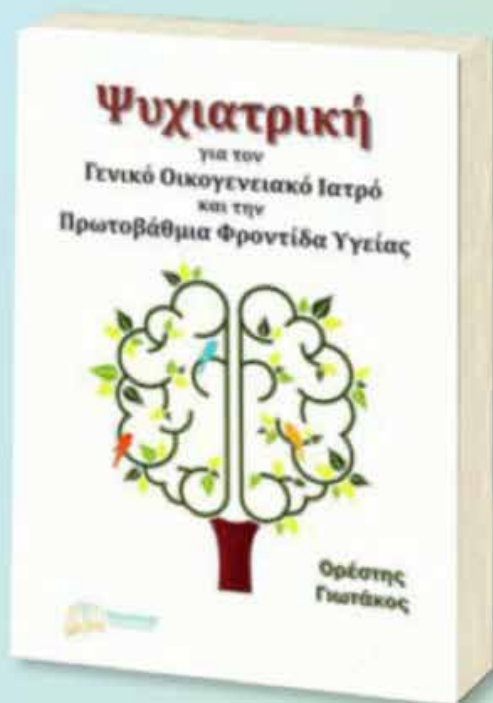
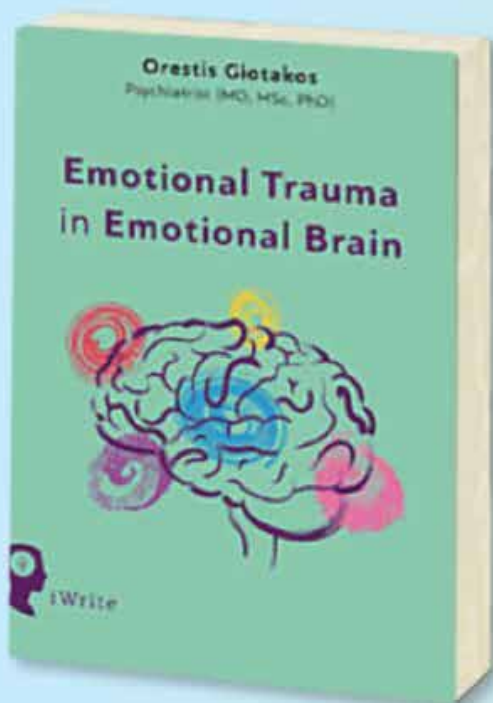
Τσαμάκης Κωνσταντίνος, Επιστημονικός Συνεργάτης Β' Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής κλινικής, ΠΓΝ Αττικών, Research Visitor at Institute of Psychiatry, Psychology and Neuroscience, King's College, London

Τσουβέλας Γιώργος, Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπευτής, MSc, MPH, PhD, Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Εξωτερικός συνεργάτης του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

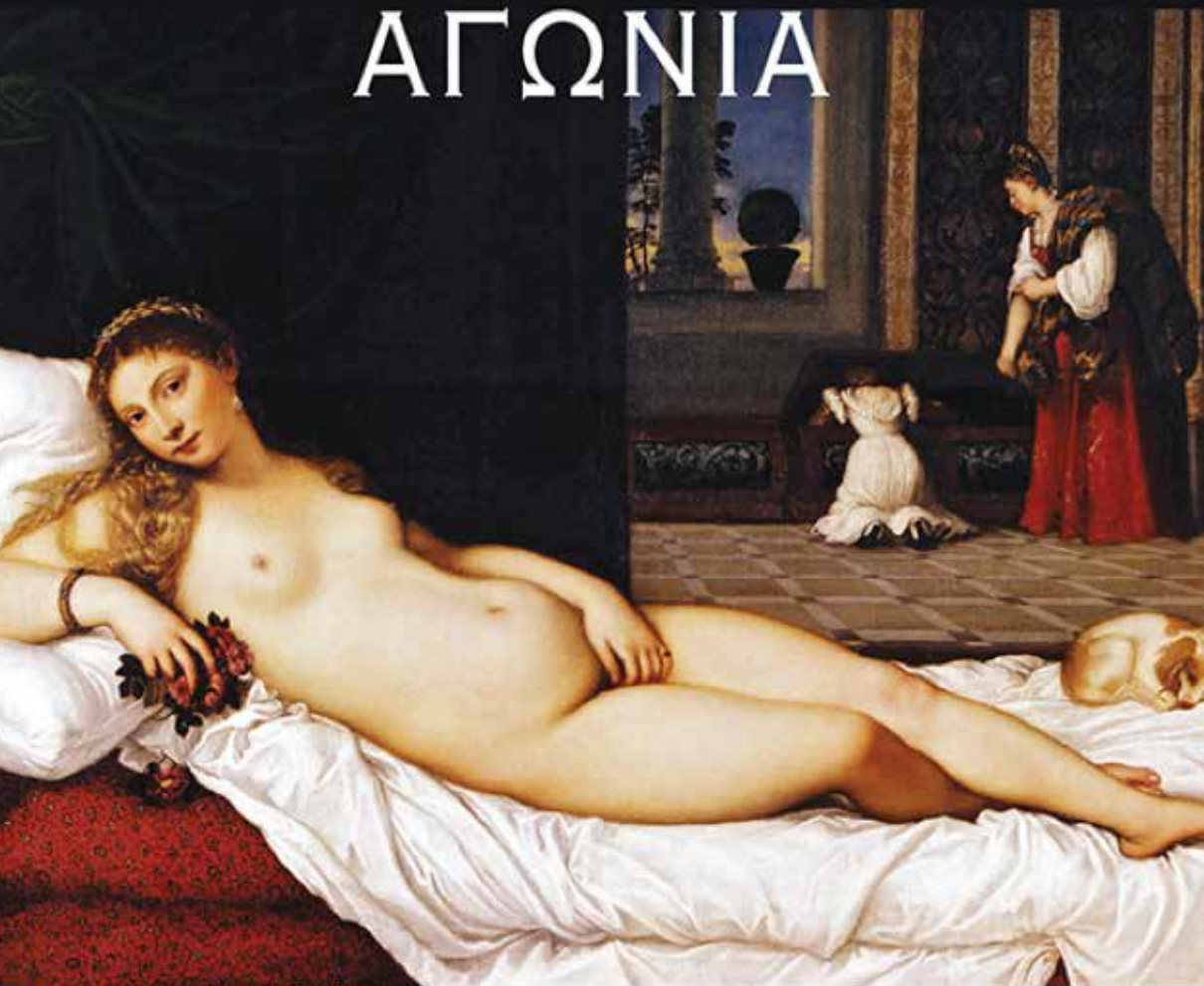

Φωτιάδης Πέτρος, Γενικός Αρχίατρος, Ψυχίατρος, Διευθυντής ΨΤΕ-Π/424ΓΣΝΕ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΧΑΤΖΗΜΩΥΣΗΣ

ΑΙΔΩΣ, ΑΓΑΠΗ, ΑΓΩΝΙΑ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ

 ΕΚΔΟΤΙΚΗ
ΠΑΤΑΚΗ

+30 210 806 4614

Panathinaion 9 Marousi

www.technature.gr

WE PROVIDE SOLUTIONS FOR YOUR PROBLEMS

WHO ARE WE?

We are a dedicated team in the IT and communications industry, providing high quality services to improve extroversion and increase productivity.

WHAT DO WE DO?

Our specialized team allows us to offer high quality software applications and programs, ensuring the best possible quality / value for money.

WEB DEVELOPMENT

E-COMMERCE

MOBILE APPLICATION
DEVELOPMENT

MARKETING

Διοργάνωση: obrela
www.obrela.gr

Σε συνεργασία
με το Ε.ΚΟ.ΓΕΝ.ΙΑ.

2ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ “Εγκέφαλος & Νους”

17-19 Δεκεμβρίου 2021
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Επιστημονική Στήριξη

Χορηγός επικοινωνίας

Dialogues in Clinical Neuroscience & Mental Health

E-VIP EVENTS & CONGRESSES

Γραμματούριο - Πληροφορίες:

T: 6.2816, Άστρος, Τ.Κ. 220 01, T: 27550 22201, F: 211 8505006

E: info@e-vip.gr | www.e-vip.gr

8ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

“ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΛΥΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ”

24-27 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021
TINOS BEACH, ΤΗΝΟΣ

Διοργάνωση
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΕΞΟΛΟΓΙΑΣ
& ΔΙΑΦΥΛΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
www.sexology.com.gr

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ
16 ΜΟΡΙΑ Σ.Ι.Ε.

WEB SCIENTIFIC EVENT

ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ

με την ευκαιρία της 17 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα
κατά της Ομοφοβίας, Αμφιφοβίας και Τρανσφοβίας

1ο Διεπιστημονικό Συνέδριο

16 & 17 ΜΑΪΟΥ 2021

Υποστήριξη

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Neuroscience & Mental Health

Χορηγός Επικοινωνίας

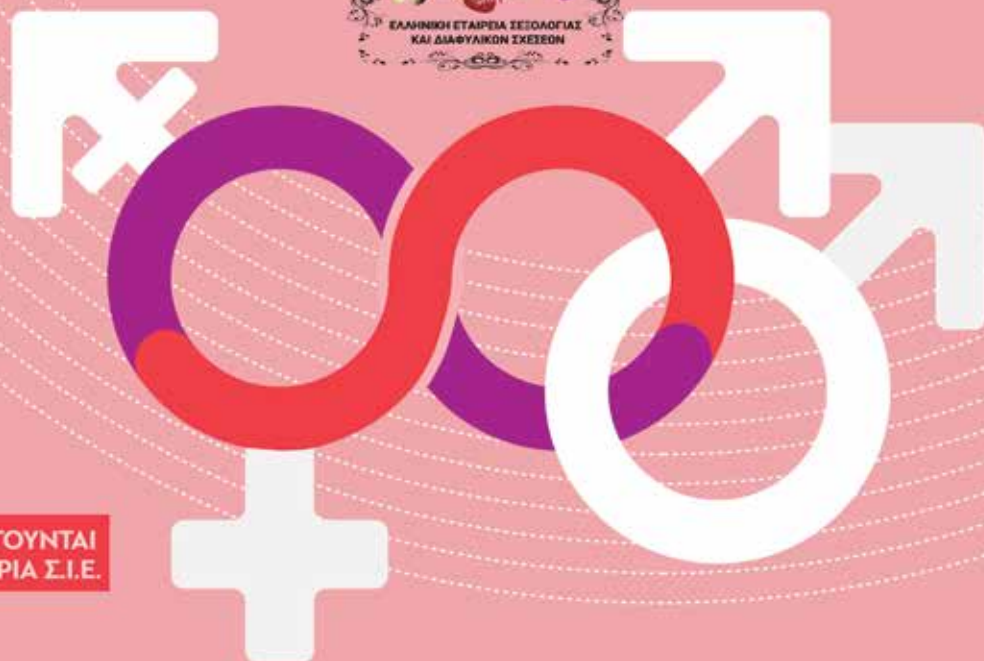
Η Ψυχολογία Είναι ο Κόσμος μαζί

MED CONGRESS

Διοργάνωση Συνεδρίων
Καλαποθάκη 3, 54624 Θεσσαλονίκη
Τ: 231 403 9704 - F: 231 220 6898

Διοργάνωση
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΕΞΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΦΥΛΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
www.sexology.com.gr

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ
16 ΜΟΡΙΑ Σ.Ι.Ε.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ

1ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

10-12 Σεπτεμβρίου 2021, Πόρος
Ξενοδοχείο XENIA POROS IMAGE

Υποστήριξη

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Χορηγός Επικοινωνίας

MED CONGRESS
Διοργάνωση Συνεδρίων
Καλαποθάκη 3, 54624 Θεσσαλονίκη
T: 231 403 9704 - F: 231 220 6898

Save the date

8th Scientific Meeting of the
Federation of the European
Societies of Neuropsychology

2nd Panhellenic Conference
on Neuropsychology

27-29 September 2023

Thessaloniki Concert Hall

Thessaloniki, Greece

www.fesn-hnps2023.gr

ORGANISED BY

ARTION PROFESSIONAL CONGRESS ORGANISER

www.artion.com.gr

E: fesn-hnps2023@artion.com.gr

T: (+30) 2310257916 (conference line), (+30) 2310272273

I CARE FOR MY BRAIN

This is a campaign of the npo obrela (www.obrela.gr), which demands a warning sign indicating the presence of psychoactive substances on any product we buy.

We know that both legal and illegal psychoactive drugs demand caution, since they affect brain function, producing alterations in sensation, perception, mood, consciousness, cognition, and behavior.

We believe that product labeling is the main component of a comprehensive public health strategy, that aims to reduce, both legal and illegal, psychoactive substances-related harm.

We ask for a unique warning sign on every product, indicating the presence of any psychoactive substance, as well as the name of this substance.

I CARE FOR MY BRAIN

We demand a Healthy life!
We need to be Informed!

www.icareformybrain.org

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021, 14:30 -16:30

• Η αυτοπαρατήρηση της σωματικής δραστηριότητας ως μέθοδος εξάσκησης της διαχείρισης αισθητηριακών ερεθισμάτων

Τα νευρικά ερεθίσματα είναι οι «λέξεις» της «γλώσσας» που αντιλαμβάνεται ο εγκέφαλός μας. Η σωματική δραστηριότητα δημιουργεί μια συνθήκη με μεγάλο ποσοτικό και ποιοτικό εύρος νευρικών ερεθισμάτων. Η συνειδητή προσοχή πάνω στην σωματική δραστηριότητα, δυνητικά καλλιεργεί και τονώνει πολλές από τις ικανότητες του εγκεφάλου για ρύθμιση και προσαρμογή. Επίσης, δημιουργεί χώρο για ασφαλή πειραματισμό και εξάσκηση. Σε αυτήν την εργασία προτείνω συνοπτικά και βιβλιογραφικά εμπεριστατωμένα, τον συνδυασμό της σωματικής δραστηριότητας -ως παραγωγό νευρικών ερεθισμάτων- με την συνειδητή προσοχή της αυτοπαρατήρησης. Σκοπός αυτού του συνδυασμού είναι να αποτελέσει μια μέθοδο εξάσκησης της διαχείρισης αισθητηριακών ερεθισμάτων. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να συνεισφέρει στην εξάσκηση ενός ευρύτατου φάσματος της λειτουργίας του εγκεφάλου, συμβάλλοντας έτσι σε μια ενεργή και λειτουργική φροντίδα του.

Φραγκιαδάκης Διονύσιος¹

¹ Ψυχολόγος – Ψυχοθεραπευτής

•Αξιολογώντας το δεσμό μέσα από την προβολική δοκιμασία «Φωλιά Πουλιών». Ευρήματα από παιδιά που φοιτούν σε δομές ειδικής αγωγής

Ο συναισθηματικός δεσμός με τους γονείς αποτελεί σημαντικό προβλεπτικό παράγοντα για τις σχέσεις που θα διαμορφώσει το παιδί κατά την πορεία της ανάπτυξής του. Συναφείς μελέτες έχουν αποτυπώσει μεγαλύτερη εμφάνιση του ανασφαλούς δεσμού σε παιδιά με νοητικές και αναπτυξιακές αναπηρίες. Η προβολική δοκιμασία «Φωλιά Πουλιών» (Kaiser, 1996), αναπτύχθηκε ως μέσο αξιολόγησης του δεσμού στο πλαίσιο της ψυχοθεραπείας μέσω της τέχνης. Κατά την αξιολόγηση ζητείται από το παιδί να ζωγραφίσει μια φωλιά πουλιών και στη συνέχεια να αφηγηθεί μια ιστορία. Μέσα από την παρούσα μελέτη αξιολογήθηκαν τα σχέδια και οι αφηγήσεις 6 παιδιών (3 αγόρια και 3 κορίτσια, 9-13 ετών) που είχαν κατακτήσει το λόγο, εμφάνιζαν νοητική καθυστέρηση και φοιτούσαν στην ειδική εκπαίδευση. Ο δεσμός με το γονέα αξιολογήθηκε: α) μέσα από την προβολική δοκιμασία και β) μέσα από την κλινική αξιολόγηση του Ψυχολόγου και της Κοινωνικής Λειτουργού που παρακολουθούσαν τα παιδιά και τους γονείς σε συστηματική βάση για πέντε μήνες. Ειδικότερα, 5 παιδιά εμφάνισαν ανασφαλή (2 αποδιοργανωμένο, 1 αποφευκτικό, 2 αγχώδη) και 1 ασφαλή δεσμό. Στο πλαίσιο της ανακοίνωσης θα παρουσιαστούν οι ζωγραφιές και οι ιστορίες των παιδιών. Υπήρξε συμφωνία μεταξύ του συστήματος βαθμολόγησης της δοκιμασίας και της κλινικής αξιολόγησης των ειδικών. Μέσα από μια συστημική οπτική, τα ευρήματα της παρούσας μελέτης παρέχουν κάποιες ενδείξεις για την αξιολόγηση του δεσμού μέσα από τεχνικές προερχόμενες από την εικαστική ψυχοθεραπεία σε ομάδες παιδιών με νοητικές και αναπτυξιακές αναπηρίες.

Ειρήνη Δαργωνάκη¹, Γιώργος Τσουβέλας^{1,2}, Ανδρέας Χαρμαντζής¹

¹ Δημητρούκειο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Μεσολογίου

² Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

• The Effects of Technology Use and Virtual Learning on the Education and Mental Health of Adolescents

In this presentation, the affects of virtual learning and technological use on adolescents educational and emotional experiences will be examined.

Early adolescence is a time of complex transitions with increased responsibility and independence. During each era of human evolution, the brain has learned to adapt new skills in order to meet the ever-changing needs of the environment (Costandi, 2010). The brain's ability to reinvent and mold itself is of particular significance during the teenage years. As Small (2008) postulated, neuroscientists have confirmed the positive impact that the Internet has on the brain. One the other hand, prevalent in the literature, the younger generation's dependence on the Internet has weakened its social skills (Carr, 2010). As motivation is one of the strongest factors for inspiring students to produce work, attend school and in general learn, we realize children and adolescents are not used to learning in an isolated environment. Online learning has introduced this new reality into all adolescents' lives and is presenting increasingly more challenges to the mental health of youth. Some of the effects noticed are: 1)loss of interest in the future, 2)lack of inspiration, 3)decreased emotional connections, 4) less motivation to study (especially for students facing learning difficulties), 5)increase in behavioral issues and 6)decreased confidence skills (American Psychological Association, 2020). The implementation of innovative pedagogical and educational practices while understanding the effects of technology on the education and well-being of adolescents will help new educational practices adjust to the true needs of students (Barajas & Owen, 2000). This presentation will offer knowledge and skills to both educators and mental health professionals working on online platforms with adolescents during the Covid-19 pandemic. Group exercises will also be implemented to synthesize both theory and practice on content shared.

Sax Alessandra, Ed.D. 1, Lamprou Yulla, Ph.D. 2

1 Clinical Psychology, Co-Founder and Clinical Director of L+W

2 Educational Psychology, Co-Founder and Managing Director of L+W

• Ο ρόλος των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών στην αποτελεσματική ηγετική συμπεριφορά

Η ηγετική συμπεριφορά έχει παραδοσιακά συσχετιστεί με χαρακτηριστικά προσωπικότητας, πεποιθήσεις, αξίες και γνωστικές λειτουργίες όπως η αναλυτική και η συνθετική σκέψη, η κριτική ικανότητα και η λήψη αποφάσεων. Το ανερχόμενο πεδίο της νευροηγεσίας μελετά τρόπους εφαρμογής των ευρημάτων των νευροεπιστημών στο πεδίο της επιχειρηματικής ηγεσίας.

Αρκετοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι η ενεργός μνήμη και η αναστολή απόκρισης αποτελούν πρωτογενείς λειτουργίες του προμετωπιαίου φλοιού και ως εκ τούτου τα βασικά συστατικά των εκτελεστικών λειτουργιών. Η παρούσα έρευνα έχει στόχο να διερευνήσει το ρόλο των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών με τη συναισθηματική νοημοσύνη, την προσωπικότητα και τη γενική νοημοσύνη στη μετασχηματιστική ηγεσία. Συγκεκριμένα, εξετάζει ανώτερες γνωστικές (εκτελεστικές) λειτουργίες (ΕΛ) που εμπλέκουν τομείς όπως ο νοητικός έλεγχος, η επίλυση προβλήματος, η οργάνωση και η λογική αλληλουχία.. Στο πλαίσιο πιλοτικής έρευνας, είκοσι έξι φοιτητές αξιολογήθηκαν σε νευροψυχολογικές δοκιμασίες που εκτιμούν τομείς εκτελεστικών λειτουργιών και απάντησαν σε ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς που αξιολογούν τη συναισθηματική νοημοσύνη, την μετασχηματιστική ηγεσία και την αποτελεσματικότητα στην ηγεσία. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν τέσσερις τομείς ΕΛ – η λεκτική ευχέρεια (φωνολογική και σημασιολογική), η ενεργός μνήμη, η αναστολή αυθόρμητης αντίδρασης και η αφαιρετική σκέψη. Τα πρώτα αποτελέσματα έδειξαν ότι η αποτελεσματική ηγετική συμπεριφορά συσχετίζεται θετικά με τη φωνολογική ευχέρεια, η οποία απαιτεί νοητική ευελιξία, μια σημαντική ικανότητα για τους ηγέτες του μέλλοντος. Η μετασχηματιστική ηγεσία συσχετίστηκε θετικά με τη συναισθηματική νοημοσύνη, και με χαρακτηριστικά προσωπικότητας του μοντέλου των 5 παραγόντων (Big 5) όπως η εξωστρέφεια και η δεκτικότητα στην εμπειρία. Οι εκτελεστικές λειτουργίες ανοίγουν έναν νέο δρόμο στην έρευνα των ηγετικών δεξιοτήτων, παρέχοντας μια άμεση, μη επεμβατική σύνδεση της εγκεφαλικής λειτουργίας με την ηγετική συμπεριφορά.

Καρατοσίδη Χρυσοβαλάντο Σοφία M.Sc. 1, Ιορδάνογλου Δήμητρα Ph.D. 2

1 Υποψήφια διδάκτορα, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

2 Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• Μελέτη περίπτωσης ατόμου προσχολικής ηλικίας με συμπτώματα ΔΕΠ-Υ σε βρεφονηπιακό σταθμό

Η προσχολική ηλικία είναι η βάση που το παιδί ξεκινά να χτίζει τον χαρακτήρα του. Ο εγκέφαλος των παιδιών αυτής της ηλικίας καταναλώνει 2 με 3 φορές περισσότερη γλυκόζη από τον εγκέφαλο ενός ενήλικα, έτσι είναι ατίθασα και παρορμητικά, καθώς ανυπομονούν να γνωρίσουν και να αλληλεπιδράσουν με τα ερεθίσματα που τους προσφέρει το περιβάλλον τους και να απορροφήσουν το πλήθος πληροφοριών που δέχονται μέσω αυτών των ερεθισμάτων.

Σε ορισμένα παιδιά όμως η υπερκινητικότητα και η παρορμητικότητα απαντάται σε υπερβολικό βαθμό από ότι των αντίστοιχων παιδιών της ηλικίας τους. Στα παιδιά αυτά σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ντοπαμίνη που αποτελεί νευρορρυθμιστή που συμμετέχει στη ρύθμιση πολυάριθμων συμπεριφορών, συμπεριλαμβανόμενης της κινητικής δραστηριότητας και ενίσχυσης της κινητικότητας. Το σύστημα της ντοπαμίνης στον εγκέφαλο αυτών των παιδιών δυσλειτουργεί, για παράδειγμα υπάρχει μικρή ποσότητα ντοπαμίνης, είτε περιορισμένοι υποδοχές της, είτε η ντοπαμίνη δεν χρησιμοποιείται αποτελεσματικά. Ως αποτέλεσμα, η προσοχή τους και η ικανότητα συγκέντρωσης είναι περιορισμένη, η προσοχή τους διασπάται διαρκώς, εκφράζουν κινητική ανησυχία τόσο στην αδρή όσο και τη λεπτή κινητικότητα αλλά και έντονη παρορμητικότητα τόσο στον λόγο αλλά και στον τρόπο που αντιδρούν με τους συνομηλίκους τους αλλά και τους άλλους.

Το αντικείμενο της παρούσης εργασίας αφορά την παρατήρηση της συμπεριφοράς του παιδιού που εμφανίζει χαρακτηριστικά όπως αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω και αποτελούν συμπτώματα της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), τα οποία διερεύνησα σε βρεφονηπιακό σταθμό ως ασκούμενη κοινωνικής εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Τενεκετζή Φρειδερίκη 1,

1 Τελειόφοιτη φοιτήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

• Effect of Ginkgo Biloba on long-term semantic memory

Ginkgo biloba is the oldest tree on the planet, of Chinese origin. It is rumored that the leaf extract has a positive effect on memory, probably the most important cognitive function, and prevents the onset of Alzheimer's disease in people with mild cognitive impairment. At the same time, it enhances the memory capacity of healthy individuals. When we refer to memory, we mean the process by which we retain and recall sensory stimuli and the information they contain. Ginkgo biloba also has a positive effect on other cognitive functions, such as attention. The present research, conducted within the framework of the Metropolitan College, examines the effect of ginkgo biloba on the long-term semantic memory of 50 healthy adults (18-45 years old). The literature is not unanimous and this means that there are scientific views and results that accept the positive effect of the herb. And as expected, there is the opposite side, where it rejects the positive effect. Therefore, an experiment was performed which was divided into two conditions, one without any administration and another, with the administration of 50 ml ginkgo biloba to each participant. The test used was a cognitive serial recall task. The results showed that there is an effect after performing the non-parametric Wilcoxon signed rank test. In general, it is too early to confirm whether it is a reliable method, due to the overly mixed literature, but the issue is under constant investigation.

Γκούφας Δημήτριος 1

1 *University of Easy London / Metropolitan College*

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ, 14:00 – 15:30

•Ποιο στρες ταιριάζει στον εγκέφαλό μας;

Ο ανθρώπινος εγκέφαλος έχει την ικανότητα να μεταβάλλεται και να τροποποιείται σε όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης εξέλιξης λόγω της ευπλαστότητας και της ακατάληπτης δημιουργίας νέων συνάψεων ανάμεσα στα δισεκατομμύρια νευρικά κύτταρα που διαθέτει. Το στρες αποτελεί έναν από τους παράγοντες που συμβάλουν στη τροποποίηση του εγκεφάλου από τη προγεννητική περίοδο μέχρι και γήρανση του ανθρώπινου είδους. Το στρες είναι μια φυσιολογική απόκριση του οργανισμού όταν εκτίθεται σε στρεσογόνα ερεθίσματα και αποτελεί ένα σημαντικό εφόδιο για την επιβίωση των ειδών. Η ενεργοποίηση του συστήματος του στρες επιφέρει περιφερικές και συμπεριφορικές μεταβολές στον οργανισμό. Τόσο το οξύ όσο και το χρόνιο στρες προκαλούν νευρωνικές αλλαγές και μεταβολές στη μορφοποίηση του εγκεφάλου, ειδικότερα στο προμετωπιαίο φλοιό, τον ιππόκαμπο και την αμυγδαλή. Συγκεκριμένα, το οξύ στρες προκαλεί νευρωνικές αλλαγές οι οποίες βοηθούν τον άνθρωπο να ανταπεξέλθει βέλτιστα στις προκλήσεις της ζωής, που εμπεριέχουν αγχωτικές καταστάσεις, αυξάνει τις πιθανότητες της επιβίωσης και ενισχύει την ψυχική ανθεκτικότητα. Αντιθέτως, το χρόνιο στρες προκαλεί νευροτοξικές αλλαγές στον ανθρώπινο εγκέφαλο, οι οποίες όμως δύναται να μεταβληθούν, και ευαισθησία στην απόκριση στο στρες. Οι παρεμβάσεις που στοχεύουν στη διαχείριση του χρόνιου στρες όπως είναι γνωστικές-συμπεριφορικές τεχνικές, η φυσική άσκηση, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μεταβολή του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Καραγγέλη Κωνσταντία-Μαρία 1,

1 Ψυχολόγος, Εκπαιδευόμενη στη Γνωστική Συμπεριφορική Θεραπεία

• Χρονική αντιληπτική μάθηση σε κρίσεις χρονικής σειράς μέσα από την εξάσκηση με τον κώδικα Morse

Η χρονική αντίληψη μπορεί να υποστεί αλλοιώσεις, οι οποίες σχετίζονται με ποικίλες νοητικές διαταραχές ή γνωσιακά ελλείμματα. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξεταστεί πως η εξάσκηση με ένα πρωτότυπο χρονικό έργο μπορεί να επηρεάσει την χρονική αντίληψη, και συγκεκριμένα τα επίπεδα διάκρισης της χρονικής σειράς σε μονοαισθητηριακά (οπτικά και ακουστικά) και οπτικοακουστικά γεγονότα. Το χρονικό έργο αντιληπτικής μάθησης που υλοποιήθηκε, ήταν μια παραλλαγή του κώδικα Morse, η γνώση του οποίου απαιτεί υψηλή ευαισθησία στην χρονική σειρά και διάρκεια των ερεθισμών. Η πειραματική διαδικασία διήρκεσε δέκα μέρες και χωρίστηκε σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη και τελευταία φάση, οι συμμετέχοντες δοκιμάστηκαν σε ακουστικά και οπτικά έργα διάκρισης χρονικής σειράς, ώστε να εκτιμηθούν και να συγκριθούν τα αντίστοιχα κατώφλια αναφοράς για κάθε άτομο. Η δεύτερη φάση διήρκεσε οκτώ μέρες και αποτέλεσε το κύριο μέρος εκπαίδευσης στον κώδικα Morse. Τα αποτελέσματα έδειξαν μείωση της μόλις διακριτής διαφοράς (ΜΔΔ) τόσο στην ακουστική όσο και στην οπτικοακουστική ομάδα, υποδεικνύοντας την αύξηση της ευαισθησίας των συμμετεχόντων στην διακριτικότητα χρονικής σειράς, ύστερα από την εκπαίδευσή τους. Επιπλέον, τα άτομα αυτών των ομάδων, παρουσίασαν μια σημαντική μείωση του εύρους του χρονικού παραθύρου απαρτίωσης, κάτι που ενισχύει το προηγούμενο εύρημα και επιδεικνύει την μείωση της ανοχής του αντιληπτικού συστήματος σε ασυγχρονίες των σημάτων. Τα συγκεκριμένα ευρήματα, πέρα από το ότι επιβεβαιώνουν την ικανότητα βελτίωσης της χρονικής αντίληψης, προτείνουν ότι ο παρών πειραματικός σχεδιασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μια περίπτωση μη επεμβατικής, συμπεριφορικής, χρονικής εκπαίδευσης, η οποία μπορεί να συνεισφέρει σε πιο αποτελεσματικές διαγνωστικές και διαμεσολαβητικές στρατηγικές.

Θανόπουλος Βασίλειος 1 , Μουτούσης Κωνσταντίνος 2, Βατάκη Αργυρώ 3
1 Υποψήφιος Διδάκτορας, 2 Αναπληρωτής Καθηγητής, 3 Επίκουρη Καθηγήτρια
1,2 Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
3 Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• Φροντίζοντας τον εγκέφαλο μέσα από τις σχέσεις

Ο εγκέφαλος είναι ένα όργανο δι-υποκειμενικό: είναι κατασκευασμένο να αλληλεπιδρά αλλά και ταυτόχρονα διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον. Τα πεδία της διαπροσωπικής νευροβιολογίας (interpersonal neurobiology) και συναισθηματικής νευροεπιστήμης (affective neuroscience) μας παρέχουν συναρπαστικές πληροφορίες για την λειτουργία εγκεφάλου και νου και σημασία των διαπροσωπικών σχέσεων για την υγεία και των δυο. Μέσα από τις γνώσεις μας για τη νευροπλαστικότητα, τους κατοπτρικούς νευρώνες, τη λειτουργία της ωκυτοκίνης, την Πολυνευρωνική θεωρία και τη θεωρία της Νευροδεκτικότητας, παίρνουμε μια πρώτη γεύση της σημασίας των ποιοτικών διαπροσωπικών σχέσεων για την ψυχοσωματική μας υγεία. Οι πληροφορίες αυτές είναι φυσικά πολύτιμες για όσους εργάζονται στον χώρο της ψυχικής υγείας αλλά και της υγείας γενικότερα. Η θεραπευτική σχέση μπορεί να συμβάλλει στην λειτουργική αναδιαμόρφωση του εγκεφάλου μέσω νευρωνικών και νευροχημικών μεταβολών. Είναι καίριας σημασίας λοιπόν οι ειδικοί κάθε κλάδου να επενδύουν στην εγκαθίδρυση μιας καλής θεραπευτικής σχέσης-συμμαχίας πριν και πάνω από κάθε τεχνική παρέμβασης. Ακόμη, η παροχή ψυχοεκπαίδευσης, τόσο εξατομικευμένα σε άτομα που αναζητούν βοήθεια για την ψυχική τους υγεία, αλλά και σε Κοινωνικό επίπεδο, σχετικά με τον τρόπο διάδρασης του νευρικού συστήματος με το περιβάλλον και τη σημασία της διαπροσωπικής σύνδεσης και επαφής για την ανθρώπινη υγεία, μπορεί να προάγει την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας αλλά και ατομικές συμπεριφορές που συμβάλλουν στην υγεία του εγκεφάλου. Σε εποχές κοινωνικής απομόνωσης και υψηλών επιπέδων στρες και ανασφάλειας, όπως αυτή που διανύουμε, κάτι τέτοιο κρίνεται μάλλον επιτακτικό.

Στεφανάκου Εύα 1

1 Ψυχολόγος, Φοιτήτρια μεταπτυχιακού προγράμματος Κλινικής Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών- ΕΚΠΑ, Εκπαιδευόμενη στη μέθοδο *Guided Imagery and Music (GIM)*, Sonora

• Συνταγογράφηση επισκέψεων σε μουσεία: Μία μελέτη περίπτωσης για τη συμβολή των μουσείων στη βελτίωση της ψυχικής και νοητικής υγείας

Τα εθνικά μουσεία αποτέλεσαν πυλώνες των εθνών και θεματοφύλακες της εθνικής συνείδησης και ιστορίας. Μέσα στα χρόνια, ωστόσο, αναδύθηκαν νέοι ρόλοι του μουσείου, οι οποίοι εντάσσουν το κοινό και τις κοινωνίες σε ένα ευρύτερο συνδεδεμένο δίκτυο, προσφέροντας ποικίλες υπηρεσίες. Η συμμετοχή τους σε πρωτοπόρα προγράμματα επέτρεψε τη βιώσιμη ανάπτυξη τους και την προσαρμογή τους σε ανατρεπτικά περιβάλλοντα. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναδείξει τον κοινωνικό ρόλο των μουσείων και να παρουσιάσει τις δυνατότητες που προσφέρονται από τα ιδρύματα, οι οποίες δεν περιορίζονται στην εκπαίδευση και την ψυχαγωγία. Η συνεργασία με φορείς υγείας, μία προσέγγιση που εφαρμόζεται ευρέως σε πολλές χώρες του εξωτερικού, παρουσιάζει ένα διαφορετικό χαρακτήρα που τα μουσεία μπορούν να υποστηρίξουν. Με αφορμή τα μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα που υλοποιούνται για άτομα με ψυχικές και νοητικές ασθένειες, όπως και τις θεραπευτικές δυνατότητες που προσφέρονται μέσα από την επαφή με τον πολιτισμό και τις συλλογές των μουσείων, διεξήχθη έρευνα με στόχο τη διερεύνηση της ελληνικής πραγματικότητας ως προς το θέμα. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση και η μελέτη προγραμμάτων που πραγματοποιήθηκαν στο χώρο του μουσείου ή με τη συμβολή του, έθεσε τις βάσεις και καθόρισε τους στόχους του παρόντος εγχειρήματος. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις σε επαγγελματίες του πολιτιστικού κλάδου και τομέα ψυχικής υγείας, ώστε να συλλεχθούν απόψεις σχετικά με τη συμβολή των μουσείων στη βελτίωση της υγείας ατόμων με ψυχικές διαταραχές. Τα αποτελέσματα παρουσίασαν πως οι συμμετέχοντες είναι θετικά προσκείμενοι στην υλοποίηση μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων για ψυχικά ασθενείς, ωστόσο υπογράμμισαν μια σειρά δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι κλάδοι και η χώρα συνολικά.

Μολώζη Ελεάννα 1

1 Ιστορικός – Μουσειολόγος, MSc

• Νευρολογική Μουσικοθεραπεία (Neurologic Music Therapy)

Η Νευρολογική Μουσικοθεραπεία (Neurologic Music Therapy) «ορίζεται ως η θεραπευτική εφαρμογή της μουσικής για δυσλειτουργίες στο γνωστικό, λεκτικό-γλωσσικό και κιναισθητικό πεδίο λόγω προβλημάτων στο ανθρώπινο νευρικό σύστημα», (Thaut et al., 2014, σελ. 2). Αποτελείται από 20 τυποποιημένες κλινικές τεχνικές οι οποίες ως προς την εφαρμογή τους είναι πάντα προσαρμοσμένες στις ανάγκες του ασθενή και οι οποίες στηρίζονται πάντα σε επιστημονικά τεκμήρια, (Thaut et al., 2014). Ο τρόπος εφαρμογής των τεχνικών αυτών βασίζεται σε ένα μοντέλο (Transformational Design Model) το οποίο αποτελεί έναν οδηγό/πλαίσιο δουλειάς ώστε ο θεραπευτής να σχεδιάσει λειτουργικές εφαρμογές της μουσικής λαμβάνοντας υπόψη την εγκυρότητα του ιατρικού μοντέλου (RSMM, Rational Scientific Mediating Model), (Thaut, 2014). Βάσει αυτού του πλαισίου δουλειάς ο θεραπευτικός σχεδιασμός καθορίζεται από τους διαγνωστικούς στόχους και όχι από την κλινική ομάδα στην οποία απευθύνεται. Παρατίθεται ένα τέτοιο παράδειγμα από την βιβλιογραφία: μια πειραματική έρευνα των Alphen, R. V., Stams, G. J., & Hakvoort, L. (2019) όπου εφαρμόζεται η τεχνική MACT (Musical Attention Control Training) που αφορά την βελτίωση της προσοχής σε ψυχιατρικούς ασθενείς με απώτερο στόχο την ελάττωση του ποσοστού των ασθενών που εγκαταλείπει την θεραπευτική διαδικασία. Στο παραπάνω παράδειγμα η μουσική παρέμβαση στοχεύει την βελτίωση μιας μεμονωμένης λειτουργίας του νευρικού συστήματος μιας κλινικής ομάδας που δεν ανήκει στο νευρολογικό κλινικό πληθυσμό. Η NMT είναι αναγνωρισμένη από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Νευρολογικής Αποκατάστασης (WFNR), την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Σωματείων Νευρολογικής Αποκατάστασης (EFNR), και τον Διεθνή Σύνδεσμο Κλινικής Νευρο-μουσικολογίας (UIA).

Λιαρμακοπούλου Ουρανία¹
¹Μουσικοθεραπεύτρια (MT, NMT)

E-POSTERS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021, 09:00 -10:00

• Διγλωσσία και γνωστική γήρανση: Επηρεάζει η εκμάθηση γλωσσών το νοητικό απόθεμα;

Εν αναμονή μιας αξιόπιστης και αποτελεσματικής επιστημονικής αντιμετώπισης νευρογνωστικών διαταρχών, όπως η νόσος Alzheimer, η αναζήτηση εναλλακτικών παραγόντων που ενδέχεται να αποτρέψουν ή, έστω, να καθυστερήσουν την εκδήλωση ή και επιδείνωση των συμπτωμάτων τους έχει τεθεί στο επίκεντρο πολλών ερευνών. Η επίδραση που μπορεί να έχει ο τρόπος ζωής στην ανάπτυξη και τη δυνατότητα νευρογένεσης στον ανθρώπινο εγκέφαλο αποτελεί καίριο σημείο. Η παρούσα εργασία διερευνά το αν και κατά πόσο η διγλωσσία μπορεί να αποτελέσει προστατευτικό παράγοντα για την καθυστέρηση εκδήλωσης ανοϊκών συμπτωμάτων. Παρόλο που ένα σημαντικό ποσοστό της διεθνούς βιβλιογραφίας επιβεβαιώνει την ερευνητική αυτή υπόθεση, ένας αξιόλογος αριθμός αντικρουόμενων ευρημάτων και περιορισμών υποστηρίζει πως δεν υπάρχει ασφαλής σχέση επιρροής μεταξύ διγλωσσίας και γνωστικής γήρανσης. Η πλειονότητα των εισηγήσεων της επιστημονικής κοινότητας φαίνεται να διαθέτει θετική χροιά, εντούτοις η αιτιολογία και ο τρόπος εξέλιξης της παθολογίας στις εν λόγω διαταραχές παραμένουν σχετικά αχαρτογράφητες και οδηγούν στην αναδιατύπωση πολλών συμπερασμάτων, καθώς νέα δεδομένα προκύπτουν συνεχώς. Παράλληλα, τόσο η δαιδαλώδης φύση του εγκεφάλου όσο και το μυστήριο που ακόμα διαπερνά τον τρόπο της εγκεφαλικής λειτουργίας κατά την εκμάθηση, αλλά και τη χρήση μιας γλώσσας, ως κοινωνικό προϊόν, δικαιολογούν τις, πολλές φορές, αντικρουόμενες προσεγγίσεις.

Φραντζέζου Χιονία

1 Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας ΠΕ06, M.Ed, Φοιτήτρια Τμήματος Ψυχολογίας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

• Αξιολόγηση της Γνωστικής Λειτουργίας, πριν και μετά την ολοκρανιακή ακτινοθεραπεία WBRT (Whole Brain Radiation Therapy), σε ομάδες ασθενών που παρουσίασαν μεταστάσεις εγκεφάλου, καθώς και ασθενών που υποβλήθηκαν σε προφυλακτική ακτινοθεραπεία εγκεφάλου

Σκοπός: Η προοπτική σύγκριση της επίδρασης της προφυλακτικής και θεραπευτικής ολοκρανιακής ακτινοθεραπείας (WBRT) στη λειτουργία της μνήμης, σε ασθενείς με και χωρίς εγκεφαλικές μεταστάσεις. Μέθοδοι και υλικά: Αξιολογήθηκαν 40 ασθενείς με και χωρίς εγκεφαλικές μεταστάσεις.

Ειδικότερα οι ομάδες ασθενών αφορούσαν σε ασθενείς με μικροκυτταρικό καρκίνο του πνεύμονα που έλαβαν προφυλακτική ολοκρανιακή ακτινοθεραπεία, σε ασθενείς με εγκεφαλικές μεταστάσεις που υπεβλήθησαν σε θεραπευτική ακτινοθεραπεία εγκεφάλου, καθώς επίσης και σε ασθενείς με καρκίνο του μαστού με απεικονιστικά ευρήματα που συνηγορούσαν, υπέρ εγκεφαλικών μεταστάσεων.

Η μελέτη είχε χρονικό προσδιορισμό σχετιζόμενο με τον χρόνο χορήγησης της ολοκρανιακής ακτινοθεραπείας, πριν από την WBRT (1), στην διάρκεια της WBRT (2), στο πέρας της WBRT (3), 6-8 εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση της WBRT(4), ενώ το μέσο αξιολόγησης, αποτέλεσε η χρήση διεθνών μεθόδων αξιολόγησης γνωστικής λειτουργίας Mini Mental State Examination (MMSE). Αποτελέσματα:

Από την αξιολόγηση με βάση το MMSE, οι ασθενείς που έλαβαν προφυλακτική ολοκρανιακή ακτινοθεραπεία, παρουσίασαν χειρότερα αποτελέσματα από τους ασθενείς που έλαβαν θεραπευτική ακτινοθεραπεία. Τόσο κατά τη διάρκεια, όσο και μετά την WBRT, η λειτουργία της λεκτικής μνήμης επηρεάστηκε από τη δεδομένη γνωστική κατάσταση πριν την ακτινοθεραπείας περιόδου και σε μικρότερο βαθμό από την WBRT. Οξείες αντιδράσεις από την ακτινοθεραπεία, στη λειτουργία της λεκτικής μνήμης παρατηρήθηκαν μόνο στους ασθενείς που έλαβαν θεραπευτική ακτινοθεραπεία (υψηλότερη συνολική δόση όγκου). Παρατηρήθηκαν υποξείες μετακινικές αντιδράσεις στη λειτουργία της λεκτικής μνήμης, τόσο σε ασθενείς που έλαβαν θεραπευτική όσο και προφυλακτική ολοκρανιακή ακτινοβολήση. Η οπτική μνήμη και η προσοχή δεν επηρεάστηκαν από την WBRT.Συμπεράσματα:

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας έδειξαν, ότι η WBRT προκαλεί γνωστική δυσλειτουργία αμέσως μετά την έναρξη της ακτινοθεραπείας εγκεφάλου σε ασθενείς με εγκεφαλικές μεταστάσεις μόνο, σχετιζόμενες με την έκταση αυτών στους προσβαλλομένους λοβούς καθώς και στο μετακινικό οίδημα. Στις 6-8 εβδομάδες μετά το τέλος της WBRT, παρατηρήθηκε γνωστική δυσλειτουργία σε ασθενείς με και χωρίς εγκεφαλικές μεταστάσεις. Επειδή η γνωστική δυσλειτουργία μετά την WBRT, περιορίζεται μόνο στη λεκτική μνήμη, οι ασθενείς δεν πρέπει να αποφεύγουν την WBRT, έχοντας τον φόβο των νευρογνωστικών παρενεργειών.

Ασημακόπουλος Χ.1, Αλιγιζάκης Ε. 2 Σκόπας Γ. 3, Φακιόλα Α. 4

1Ακτινοθεραπευτής – Ογκολόγος, Ιατρόπολις

2Ακτινοθεραπευτής – Ογκολόγος, Ιατρικό Κέντρο Αμαρουσίου

3Ακτινοδιαγνώστης, Ιατρόπολις

4Τεχνολόγος Ακτινολογίας, Ιατρόπολις

• Κάνναβις και εφηβεία: η κατάσταση στην Ελλάδα, σύγκριση με το Ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο

Η εφηβεία είναι μια περίοδος της ζωής που καθιστά τα άτομα ευάλωτα και επιρρεπή σε παράνομες ουσίες. Είναι πιθανότερο να προβούν σε παραβάσεις από οποιαδήποτε άλλη ηλικιακή ομάδα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται άνοδος της χρήσης κάνναβης από εφήβους σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κάνναβη έχει χαρακτηριστεί πια σε αρκετές χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας ως η κυρίαρχη παράνομη ουσία και έχει συνδεθεί στενότερα με την κουλτούρα της νεολαίας καθώς η ηλικία έναρξης είναι συνήθως χαμηλότερη από ότι για τα άλλα ναρκωτικά. Η κάνναβη έχει πολύ χαμηλή οξεία τοξικότητα και πολύ μικρό συντελεστή θνησιμότητας σε σχέση με άλλα ναρκωτικά αλλά η νοσηρότητα είναι η σημαντικότερη επιβάρυνση για την δημόσια υγεία. Σε πολλές χώρες η φαρμακευτική κάνναβη θεωρείται νόμιμη σε συγκεκριμένες ποσότητες όμως οι νόμοι διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα.

Η χρήση της ερευνάται σε πολλά επίπεδα κυρίως γιατί η κάνναβη μπορεί να επηρεάσει σε πολλούς τομείς έναν έφηβο όπως σε γνωστικό, κοινωνικό και ψυχοσυναισθηματικό επίπεδο. Κάποιες μελέτες παγκοσμίως επιβεβαιώνουν ότι όσο πιο πρώιμη και παρατεταμένη έκθεση σε χρήση κάνναβης τόσο μεγαλύτερη η βλάβη. Το γεγονός ότι μπορεί να επιφέρει δυσμενείς καταστάσεις σε εφήβους κάνει επιτακτική την ανάγκη της πρωτογενούς πρόληψης στο σχολικό περιβάλλον αλλά και της κοινωνίας της κάθε χώρας ώστε να διαμορφώνουν σωστά την αντίληψη του εφήβου για την κάνναβη αλλά και για τον εντοπισμό των προβλημάτων που ταλανίζουν την καθημερινότητα του εφήβου και θα τον αποτρέψουν από την ήδη ή όχι χρήση της.

Κατράλη Ασημίνα¹, Χρηστάκη Βασιλεία²

¹ Επισκέπτρια Υγείας

² Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

^{1,2} Φοιτήτριες στο ΠΜΣ: «Στρατηγικές Αναπτυξιακής & Εφηβικής Υγείας» της Ιατρικής Σχολής Αθηνών

•TCAT (Testamentary Capacity Assessment Tool): a normative study in the Greek population and a tool for detecting deficits in mild cognitive impairment

The Testamentary Capacity Assessment Tool (TCAT) is a highly sensitive screening test for the loss of testamentary capacity. The aim of the present research was to examine the psychometric properties of the test, to evaluate the range of performance, and to estimate regression-based norms for the Greek population. The present study also used the tool to identify deficits in patients with aMCI and to demonstrate that seniors with mild cognitive impairment retain the ability to write a will. TCAT along with a battery of neuropsychological tests was administered in 147 healthy adults and 29 patients with aMCI. In cognitively normal adults over 40 years of age, MRA analysis indicated that only age and not educational level or gender significantly predicted performance in TCAT. There were significant differences between groups for age and educational level. TCAT was positively correlated with measures of general knowledge, perception of social norms and immediate memory. Regression-based norms were estimated according to the regression equation. Moreover, after analysis of multiple comparisons, no statistically significant difference was seen between patients and controls. In conclusion, the instrument has adequate psychometric properties; however, the present data are considered preliminary. In addition, this study demonstrates that patients with aMCI retain the ability to write a will and show no differences with healthy adults in areas such as memory, perception of financial parameters, judgment, will, and social intelligence.

Μεγαγιάννη Σωτηρία MSc 1, Λορέντζος Οδυσσέας MSc 2, Βοσκού Παναγιώτα MD, PhD 3, Οικονόμου Αλεξάνδρα PhD 4, Παπαγεωργίου Σωκράτης MD, PhD 5
1Κλινικός Νευροψυχολόγος

• Exploring the crosstalk of enriched environment and mitochondria

Enriched environment, i.e. exposure to a variety of objects and inclusion of locomotive, exploratory and social stimuli, has been shown to exert anxiolytic and neuroprotective effects in mice. Our lab has previously found that mitochondria, the energy epicenter of the cell, regulate anxiety and stress responses. The aim of this study was to investigate whether mitochondria also mediate the beneficial effects of enriched environment *in vivo*. We exposed CD1 mice to enriched environment conditions for 8 weeks and then assessed the impact of enriched environment on anxiety- and depression-related phenotypes by a behavioral test battery (Dark-Light, Open Field and Forced Swim Tests). At the molecular level, we investigated enriched environment-induced changes on mitochondrial, metabolic and oxidative stress pathways in the prefrontal cortex using biochemical and immunobased approaches. Our data show that enriched environment affects the behavioral phenotype and induces alterations in oxidative phosphorylation complexes and in antioxidant defense. This work highlights a role of mitochondria in shaping the beneficial effects of enriched environment and paves the way for devising mitochondria-targeted therapeutic strategies to alleviate anxiety and stress.

Tsiouris Alexandros 1, Nussbaumer Markus 2, Komini Chrysoula 3, Vlaikou Angeliki-Maria 4, Theodoridou Daniela 5, Firoglani Moschi Marianthi 6, Syrrou Maria 7, Konidaris Constantinos 8, Filiou Michaela D. 9

1, 2,3,4,6,8,9 *Laboratory of Biochemistry, Department of Biological Applications and Technology, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece*

1, 2,3,4,6,8,9 *Biomedical Research Division, Institute of Molecular Biology and Biotechnology,*

Foundation of Research and Technology-Hellas (IMBB-FORTH), Ioannina, Greece

5,7 *Laboratory of Biology, Faculty of Medicine, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece*

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021, 09:00 -10:00

• Μείζονα Καταθλιπτική Διαταραχή στην εφηβική ηλικία και αντιμετώπισή της μέσω SSRIs ή συνδυασμό με άλλες κατηγορίες αντικαταθλιπτικών σε πρώτο επεισόδιο

Εισαγωγή: Στην εφηβεία ο κύριος τρόπος φαρμακοθεραπείας στην αντιμετώπιση των διαταραχών της διάθεσης και ειδικότερα της Μείζονας Καταθλιπτικής Διαταραχής, αποτελεί η χορήγηση σε πρώτη φάση αντικαταθλιπτικών σκευασμάτων αναστολέων επαναπρόσληψης της σεροτονίνης.

Σκοπός: Στην παρούσα έρευνα διερευνήθηκε η αποτελεσματικότητα της σερτραλίνης και της εσιταλοπράμης σε εφήβους με διάγνωση ΜΚΔ, μέσω της βελτίωσης της κλινικής τους εικόνας καθώς και μέσω σταθμισμένων ερωτηματολογίων.

Μέθοδος: Καταγράφησαν συνολικά 40 έφηβοι ηλικίας 13 έως 17 ετών, οι οποίοι κατά τη διαδικασία της κλινικής συνέντευξης και της συμπλήρωσης ψυχομετρικών ερωτηματολογίων, πληρούσαν τα κριτήρια για τη διάγνωση της ΜΚΔ. Στους 23 από αυτούς χορηγήθηκε σερτραλίνη σε δοσολογίες 100 - 200 mg ημερησίως σε μονοθεραπεία σε πρώτη φάση, ενώ σε 17 αρχικά χορηγήθηκε εσιταλοπράμη σε δοσολογίες 10 - 20 mg ημερησίως σε μονοθεραπεία επίσης. Αποτελέσματα: Στην ομάδα χορήγησης της σερτραλίνης από τους 23 έφηβους έπειτα από 6 μήνες χορήγησης, παρατηρήθηκε βελτίωση της συμπτωματολογίας σε 15 από αυτούς (65%), αξιολογούμενοι μέσω της κλινικής συνέντευξης και των αντίστοιχων ερωτηματολογίων, ενώ στους υπόλοιπους 8 έγινε συνδυασμός με δεύτερο σκεύασμα άλλης κατηγορίας αντικαταθλιπτικών (μιρταζαπίνη, βενλαφαξίνη) ώστε να επέλθει κλινική βελτίωση. Στην ομάδα χορήγησης της εσιταλοπράμης από τους 17 εφήβους έπειτα από 6 μήνες χορήγησης, παρατηρήθηκε βελτίωση της συμπτωματολογίας σε 12 από αυτούς (70%), αξιολογούμενοι μέσω των ίδιων μεθόδων με την ομάδα της σερτραλίνης, ενώ στους υπόλοιπους 5 έγινε συνδυασμός όπως ακριβώς έχει περιγραφεί και για την πρώτη ομάδα. Συμπεράσματα: Και στις δύο ομάδες ελέγχου υπήρχαν σχεδόν ίδια ποσοστά στη βελτίωση της συμπτωματολογίας της μείζονος κατάθλιψης μέσω μονοθεραπείας με σερτραλίνη και εσιταλοπράμη έπειτα από διάστημα 6 μηνών, ενώ αντίστοιχα ήταν τα αποτελέσματα στο συνδυασμό των δύο ουσιών με δεύτερο σκεύασμα άλλης κατηγορίας αντικαταθλιπτικών (μιρταζαπίνη, βενλαφαξίνη).

Τερνιώτης Χ. 1, Παλαιογιάννη Β. 2

1 Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αγρινίου

2 Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

•Αντιμετώπιση κλινικής εικόνας και συμπτωματολογίας με τη χορήγηση άτυπων αντιψυχωσικών (αριπιπραζόλης, ρισπεριδόνης, κουετιαπίνης XR) σε Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

Εισαγωγή: Στις Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος ο έλεγχος της συμπτωματολογίας και κυρίως των διαταραχών συμπεριφοράς, των μανερισμών, των εμμονών, της επιθετικότητας, λεκτικής και σωματικής ή της αυτοκαταστροφικότητας, γίνεται κατά κύριο λόγο μέσω άτυπων αντιψυχωσικών από την ηλικία κυρίως των 6 ετών και μετά. Σκοπός: Στην παρούσα έρευνα αναλύθηκε η επίδραση τριών άτυπων αντιψυχωσικών, αριπιπραζόλης, ρισπεριδόνης και κουετιαπίνης βραδείας αποδέσμευσης (XR) , στον έλεγχο των ΔΑΦ και στη βελτίωση της κλινικής εικόνας παιδιών και εφήβων στα οποία χορηγήθηκαν. Μέθοδος: Καταγράφησαν συνολικά 46 παιδιά και έφηβοι που πληρούσαν τα κριτήρια διάγνωσης των ΔΑΦ και εμφάνιζαν δυσκολία στον έλεγχο της συμπεριφοράς και της συμπτωματολογίας. Χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες ελέγχου, σε 18 χορηγήθηκε αριπιπραζόλη σε δοσολογίες από 5 - 20 mg, σε 15 ρισπεριδόνη σε δοσολογίες από 1 - 6 mg και σε 13 κουετιαπίνη XR σε δοσολογίες από 200 - 400 mg. Και οι τρεις ομάδες ελέγχου παρέμειναν σε μονοθεραπεία για διάστημα 4 μηνών κατ'ελάχιστο και υπήρχε αναλογική κατανομή στις ηλικίες. Αποτελέσματα: Στην ομάδα της αριπιπραζόλης υπήρξε έλεγχος της συμπτωματολογίας σε 14 (77%) με μέση δόση τα 12 mg. Στην ομάδα της ρισπεριδόνης έλεγχος παρατηρήθηκε σε 9 (60%) με μέση δόση τα 4,5 mg. Τέλος στην ομάδα της κουετιαπίνης XR είχαμε επιτυχή έλεγχο σε 10 (70%) με μέση δόση τα 280 mg. Στα υπόλοιπα περιστατικά λόγω περιορισμού ηλικίας στην ανάγκη για υψηλότερη τιτλοποίηση δόσης, συγχορηγήθηκαν κατά περίπτωση βενζοδιαζεπίνες για τον καλύτερο έλεγχο της συμπτωματολογίας. Συμπεράσματα: ομάδα ελέγχου της αριπιπραζόλης έδειξε καλύτερα ποσοστά στη βελτίωση της κλινικής εικόνας και σε δοσολογίες 60% του εύρους χορήγησης. Η κουετιαπίνη XR έπεται σε αποτελεσματικότητα σε δοσολογίες περίπου στο 70% του εύρους χορήγησης ενώ η ρισπεριδόνη έδειξε τη χαμηλότερη αποτελεσματικότητα αν και χορηγήθηκε σε υψηλότερες δοσολογίες (75%) του εύρους χορήγησης.

Τερνιώτης Χ. 1, Παλαιογιάννη Β. 2

1 Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αγρινίου

2 Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• Συνδυασμός φαρμακοθεραπείας και ψυχοθεραπείας για την αντιμετώπιση διαταραχών σωματικών συμπτωμάτων παιδιών και εφήβων έπειτα από αποκλεισμό οργανικών αιτιών μετά από νοσηλεία

Εισαγωγή: Οι διαταραχές σωματικών συμπτωμάτων αποτελούν την πιο συχνή αιτία της διασυνδετικής μεταξύ Παιδοψυχιατρικής και Παιδιατρικής στην καθημερινή κλινική πράξη στα πλαίσια του Γενικού Νοσοκομείου και ειδικότερα η Διαταραχή Σωματικών Συμπτωμάτων (Σωματοποιητική Διαταραχή), η Διαταραχή Λειτουργικών Νευρολογικών Συμπτωμάτων (Υστερία ή Διαταραχή Μετατροπής) και η Διαταραχή Άγχους Σωματικής Ασθένειας (Υποχονδρίαση). Σκοπός: Στην παρούσα έρευνα αξιολογήθηκε η αποτελεσματικότητα χορήγησης αντικαταθλιπτικών SSRIs (φλουοξετίνης, σερτραλίνης, εσιταλοπράμης) στην αντιμετώπιση των διαταραχών σωματικών συμπτωμάτων σε παιδιά και εφήβους ηλικίας 8-16 ετών έπειτα από νοσηλεία και η σύγκρισή τους με ψυχοθεραπευτικές μεθόδους παρέμβασης. Μέθοδος: Καταγράφησαν συνολικά 46 περιστατικά, 20 με Διαταραχή Σωματικών Συμπτωμάτων (1η ομάδα), 15 με Διαταραχή Λειτουργικών Νευρολογικών Συμπτωμάτων (2η ομάδα) και 11 με Διαταραχή Άγχους Σωματικής Ασθένειας (3η ομάδα). Στην πρώτη ομάδα στα 12 περιστατικά χορηγήθηκε αντικαταθλιπτική φαρμακευτική αγωγή, στη δεύτερη στα 8 και στην τρίτη στα 6. Όπου δεν χορηγήθηκε αντικαταθλιπτικό η παρέμβαση έγινε με γνωσιακή - συμπεριφορική θεραπεία ή συστημική - οικογενειακή θεραπεία. Ελάχιστος χρόνος κλινικής αξιολόγησης ορίστηκαν οι 6 μήνες για την ύφεση της συμπτωματολογίας και τη βελτίωση της κλινικής εικόνας. Αποτελέσματα: Στην πρώτη ομάδα από τα 12 περιστατικά που χορηγήθηκε αγωγή, τα 8 παρουσίασαν βελτίωση στην κλινική τους εικόνα (66%), ενώ από τα 8 που εφαρμόστηκαν άλλες παρεμβάσεις, τα 5 εμφάνισαν βελτίωση (63%). Στη δεύτερη ομάδα από τα 8 περιστατικά που χορηγήθηκε αγωγή, τα 6 εμφάνισαν βελτίωση (75%), ενώ από τα 7 που αντιμετωπίστηκαν με άλλες παρεμβάσεις, τα 5 εμφάνισαν βελτίωση (71%). Στην τρίτη ομάδα από τα 6 περιστατικά που χορηγήθηκε αγωγή, βελτίωση παρουσίασαν τα 3 (50%), ενώ από τα 5 που έγιναν άλλου τύπου παρεμβάσεις, βελτίωση παρουσίασαν τα 3 (60%). Συμπεράσματα: Στις διαταραχές σωματικών συμπτωμάτων σε παιδιά και εφήβους έπειτα από νοσηλεία δεν προέκυψαν σημαντικές διαφορές στα οφέλη όταν η παρέμβαση γίνεται μέσω φαρμακευτικής αγωγής με SSRIs, σε σύγκριση με ψυχοθεραπευτικές μεθόδους παρέμβασης στο άτομο και στην οικογένεια.

Τερνιώτης Χ. 1, Παλαισιγιάννη Β. 2

1 Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αγρινίου

2 Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• Χορήγηση μεθυλφαινιδάτης βραδείας αποδέσμευσης για την αντιμετώπιση της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) στην παιδική και εφηβική ηλικία

Εισαγωγή: Η μεθυλφαινιδάτη αποτελεί την πρώτη επιλογή για την εισαγωγή φαρμακευτικής αγωγής στη ΔΕΠΥ και των τριών υποτύπων της (διασπασμένος, υπερκινητικός/παρορμητικός, συνδυασμένος), από την ηλικία των 6 ετών. Η μορφή βραδείας αποδέσμευσης έχει το πλεονέκτημα της χορήγησης μία φορά την ημέρα, ελέγχοντας τα πυρηνικά συμπτώματα της διαταραχής. Σκοπός: Στην παρούσα έρευνα αξιολογήθηκε η αποτελεσματικότητα της μεθυλφαινιδάτης βραδείας αποδέσμευσης σε παιδιά και εφήβους, μέσω της βελτίωσης της κλινικής τους εικόνας και μέσω σταθμισμένων ερωτηματολογίων. Μέθοδος: Καταγράφησαν συνολικά 38 παιδιά και έφηβοι, που κατά την κλινική συνέντευξη και τη συμπλήρωση ψυχομετρικών ερωτηματολογίων, πληρούσαν τα κριτήρια για τη διάγνωση της ΔΕΠΥ και υπήρχε αποδοχή των γονέων για φαρμακευτική παρέμβαση. Χωρίστηκαν σε δύο ομάδες ελέγχου, η πρώτη αφορούσε ηλικίες από 6 έως 12 ετών και περιλάμβανε 21 παιδιά και η δεύτερη αφορούσε ηλικίες 13 έως 18 ετών και περιλάμβανε 17 έφηβους. Οι δοσολογίες που χορηγήθηκαν είχαν εύρος 18 - 54 mg ενώ ο ελάχιστος χρόνος αξιολόγησης της θεραπείας ήταν 3 μήνες. Αποτελέσματα: Στην πρώτη ομάδα από τα 21 παιδιά, τα 17 (80%) εμφάνισαν σημαντική βελτίωση στην κλινική τους εικόνα και στα σταθμισμένα ερωτηματολόγια. Η μέση δόση επίτευξης αποτελέσματος ήταν 25 mg. Τα 4 παιδιά δεν παρουσίασαν σημαντική βελτίωση και από αυτά τα 2 εγκατέλειψαν τη φαρμακευτική αγωγή, ενώ στα 2 χορηγήθηκε άλλη αγωγή (ατομοξετίνη). Στη δεύτερη ομάδα από τους 17 έφηβους, στους 11 (65%) παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση στη συμπτωματολογία μετρούμενη με τις ίδιες μεθόδους παρατήρησης και στάθμισης. Η μέση δόση επίτευξης αποτελέσματος ήταν 48 mg. Από τους 6 έφηβους που δεν παρουσίασαν αξιόλογη βελτίωση, οι 5 εγκατέλειψαν τη φαρμακευτική αγωγή και μόνο 1 έλαβε άλλη αγωγή (ατομοξετίνη). Συμπεράσματα: Στις ηλικίες 6 έως 12 ετών η χορήγηση μεθυλφαινιδάτης βραδείας αποδέσμευσης έδειξε να έχει καλύτερα αποτελέσματα στον έλεγχο της συμπτωματολογίας της ΔΕΠΥ, ενώ στις ηλικίες 13 έως 18 ετών ο κίνδυνος εγκατάλειψης της θεραπείας είναι μεγαλύτερος.

Τερνιώτης Χ. 1, Παλαιογιάννη Β. 2

1 Παιδοψυχιατρικό Τμήμα, Γ.Ν. Αιτωλοακαρνανίας - Ν.Μ. Αγρινίου

2 Ψυχιατρική Κλινική, Γ.Ν. Ηλείας - Ν.Μ. Πύργου

• Ο Ρόλος της COVID-19 στην εμφάνιση Μείζονος Καταθλιπτικής Διαταραχής

Εισαγωγή: Η εμφάνιση του ιού SARS-CoV-2 στα τέλη του 2019 στην Κίνα, οδήγησε στην εμφάνιση της COVID-19 και γρήγορα έλαβε διαστάσεις πανδημίας. Ένα χρόνο μετά, έχει προκαλέσει πάνω από 2.5 εκατομμύρια θανάτους. Οι επιπτώσεις είναι σωματικές, αλλά και ψυχικές, γεγονός που ενισχύει την εμφάνιση Μείζονος Καταθλιπτικής Διαταραχής στον πληθυσμό. Μέθοδος: Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η ανασκόπηση ξενόγλωσσας και ελληνικής βιβλιογραφίας, μέσα από τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Pubmed και Google Scholar, αλλά και από μελέτες της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρίας. Αντικείμενο της ήταν οι ψυχολογικές επιπτώσεις της COVID-19 στον πληθυσμό και, συγκεκριμένα, η επίδραση της στην εμφάνιση κατάθλιψης. Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα των ερευνών που μελετήθηκαν έδειξαν πως οι στρεσογόνοι παράγοντες που ενισχύονται από την πανδημία, πυροδοτούν σε μεγάλο βαθμό την κατάθλιψη και συνολικά τα αρνητικά συναισθήματα του πληθυσμού. Σημαντικό ποσοστό ατόμων εμφανίζει για πρώτη φορά καταθλιπτικά συμπτώματα, ένα ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό με ιστορικό κατάθλιψης φαίνεται να υποτροπιάζει, ενώ χαρακτηριστική είναι η συννοσηρότητα με αγχώδεις διαταραχές. Συζήτηση: Η πανδημία COVID-19 έχει ισχυρό αρνητικό αντίκτυπο στην εμφάνιση κατάθλιψης στον πληθυσμό, καθώς τα κλινικά περιστατικά εμφανίζονται ιδιαίτερα αυξημένα, συγκριτικά με τα επίπεδα τους πριν την έξαρση του ιού. Οι πρωτόγνωρες μεταβολές στην κοινωνική, οικονομική και προσωπική ζωή του ατόμου οδηγούν στην απομόνωση του, διαταράσσουν την ψυχική υγεία και πυροδοτούν τα συμπτώματα της Μείζονος Καταθλιπτικής Διαταραχής. Συμπερασματικά, επιβεβαιώθηκε ο αρχικός ερευνητικός μας στόχος, πως η εμφάνιση του SARS-CoV-2 αυξάνει τα επίπεδα της κατάθλιψης, παρ' όλ' αυτά, η αποτύπωση των ευρημάτων σε ελληνικό επίπεδο βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο.

Λάμπου Μαρία 1, Κερκουλά Μαρία – Άννα 2

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021, 15:30 -17:00

• Η συνεισφορά της πολυαισθητηριακής αντίληψης στη μάθηση: Η περίπτωση του προγραμματισμού

Πληθώρα ερευνητικών δεδομένων πάνω στην πολυαισθητηριακή αντίληψη έχει δείξει ότι τα περιβαλλοντικά ερεθίσματα, όταν γίνονται αντιληπτά μέσω δύο ή περισσότερων αισθήσεων ταυτόχρονα, δέχονται ταχύτερη και αποτελεσματικότερη επεξεργασία και αποθήκευση από τον ανθρώπινο εγκέφαλο. Παράλληλα, η θετική επίδραση της πολυαισθητηριακής αντίληψης σε σημαντικές γνωστικές διεργασίες, όπως η μνήμη και η μάθηση, υποστηρίζεται από την πλειονότητα των σύγχρονων ερευνών. Η θετική αυτή επίδρασή μπορεί να αξιοποιηθεί για αποτελεσματικότερη και ταχύτερη κατάρτιση της γνώσης, κυρίως σε περιπτώσεις που το αντικείμενο προς εκμάθηση είναι αυξημένης δυσκολίας. Ο προγραμματισμός αποτελεί ένα τέτοιο ιδιαίτερα απαιτητικό και δύσκολο ως προς την εκμάθησή του αντικείμενο με εκτεταμένη δημοτικότητα σήμερα. Με βάση τα παραπάνω, βασική ερευνητική υπόθεση της παρούσας έρευνας υπήρξε η στατιστικά σημαντική επίδραση ενός πολυαισθητηριακού περιβάλλοντος μάθησης στην εκμάθηση εντολών προγραμματισμού, σε αντίθεση με ένα μονοαισθητηριακό περιβάλλον μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, συμμετέχοντες κλήθηκαν να μάθουν μια σειρά από οπτικοποιημένες εντολές προγραμματισμού, σε διάστημα τεσσάρων συνεχόμενων ημερών, χωρισμένοι σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα συμμετείχε σε συνθήκες εκμάθησης με οπτικοακουστικά ερεθίσματα, ενώ η άλλη σε συνθήκη εκμάθησης με οπτικά μόνο ερεθίσματα. Η επίδραση της φάσης εκμάθησης ελέγχθηκε την πέμπτη συνεχόμενη ημέρα της διαδικασίας σε τρία πειραματικά έργα ταχείας απόκρισης, κοινά για όλους τους συμμετέχοντες, με οπτικά μόνο ερεθίσματα. Η επίδοση και η ταχύτητα απόκρισης από τους 50 συμμετέχοντες (Μ.Ο.=24.8 ετών) βρέθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους στατιστικώς σημαντικά και επιβεβαίωσαν την ερευνητική υπόθεση. Η παρούσα μελέτη έρχεται να προσθέσει στο σώμα προηγούμενων ερευνών, που αποδεικνύουν τα οφέλη της πολυαισθητηριακής αντίληψης στη μάθηση, επιβεβαιώνοντας τα αποτελέσματα προηγούμενων μελετών.

Μαυροειδή Φαίδρα¹, Βατάκη Αργυρώ²

^{1,2} Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• Η σχέση εκτελεστικών λειτουργιών και συμπεριφορικών διαταραχών στην μετωποκροταφική άνοια

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκαν οι γνωστικές και συμπεριφορικές διαταραχές στην μετωποκροταφική άνοια, προκειμένου να διερευνηθεί, αφενός η πιθανή επιρροή συγκεκριμένων γνωστικών ελλειμμάτων στην εκδήλωση ορισμένων συμπεριφορικών διαταραχών στη νόσο κι αφετέρου ο τρόπος εμφάνισης και πιθανής σύνδεσης των συμπεριφορικών διαταραχών της ασθένειας μεταξύ τους. Στην έρευνα συμμετείχαν 13 ασθενείς με μετωποκροταφική άνοια, οκτώ άντρες και πέντε γυναίκες, με εύρος ηλικίας από 50 έως 82 έτη. Οι νευροψυχολογικές δοκιμασίες που τους χορηγήθηκαν ήταν η Κλίμακα Ανίνευσης Μετωπιαίων Εκτελεστικών Λειτουργιών (FES), για την εξέταση των εκτελεστικών λειτουργιών, και η Κλίμακα Αξιολόγησης Συμπεριφορικών Διαταραχών (FBI), για την εξέταση των συμπεριφορικών διαταραχών. Τα ευρήματα επιβεβαίωσαν την ύπαρξη αρκετών σημαντικών συσχετίσεων μεταξύ των συμπεριφορικών διαταραχών και ειδικότερα, η εργαζόμενη μνήμη προέβλεψε τα συμπεριφορικά συμπτώματα της προσωπικής παραμέλησης και της παρορμητικότητας, και η συνολική βαθμολογία του FES, προέβλεψε τη συμπεριφορική διαταραχή της απώλειας ενσυναίσθησης. Συμπερασματικά, τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας παρέχουν ενδείξεις ότι η εργαζόμενη μνήμη και οι ελλειμματικές εκτελεστικές λειτουργίες προβλέπουν συγκεκριμένες συμπεριφορικές διαταραχές και κατά αυτό το τρόπο συμβάλλουν στην κατανόηση της κλινικής εικόνας των ασθενών με μετωποκροταφική άνοια.

Καρπαθάκη Αμάντα 1, Αρετούλη Ελένη 2

1 Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

2 Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

• “Φαινόμενο Mozart”: Μια σονάτα για την παιδική επιληψία

Η παιδική επιληψία είναι μια αρκετά συχνή νευρολογική διαταραχή. Για τον περιορισμό των ανεπιθύμητων συμπτωμάτων, που μπορούν να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια μιας κρίσης προτείνεται συνήθως η φαρμακοθεραπεία και η χειρουργική επέμβαση. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια η προσοχή έχει στραφεί σε λιγότερο παρεμβατικές μεθόδους θεραπείας όπως είναι η ειδική δίαιτα ή η μουσικοθεραπεία. Ειδικότερα, αν και ο νευρολογικός μηχανισμός της μουσικοθεραπείας δεν έχει προσδιοριστεί πλήρως, πιθανότατα σχετίζεται με τους κατοπτρικούς νευρώνες, την ντοπαμινεργική λειτουργία και την παρασυμπαθητική οδό. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η ανάδειξη της αποτελεσματικότητας αυτής της μορφής θεραπείας και ειδικότερα του ‘φαινομένου Mozart’. Σύμφωνα με αυτό, οι αρμονικές υψηλότερης συχνότητας που απαρτίζουν το συγκεκριμένο μουσικό κομμάτι επιδρούν στα νευρικά δίκτυα και αποτρέπουν την επιληπτική δραστηριότητα. Μετά από μια βιβλιογραφική επισκόπηση στη βάση δεδομένων PubMed, προκύπτει το συμπέρασμα ότι το συστηματικό πρωτόκολλο ακρόασης της Sonata K.448 του Mozart μπορεί να είναι αποτελεσματικό στη μείωση των επιληπτικών κρίσεων σε περίπου 50% των περιπτώσεων με χρονολογικά προοδευτικό τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε η αύξηση δέσμευσης ντοπαμίνης στους αντίστοιχους υποδοχείς στον εγκέφαλο, η τροποποίηση των κατοπτρικών νευρώνων και η ενεργοποίηση της παρασυμπαθητικής οδού. Η μετατροπή των μουσικών νοτών σε ακουστικές κυματομορφές, ανέδειξε τη συγκεκριμένη μουσική σύνθεση ως αρκετά αποτελεσματική μεταξύ άλλων μουσικών συνθέσεων, όπως διαπιστώθηκε από τα ηλεκτροεγκεφαλογράφημα των παιδιών. Συμπερασματικά καταλήγουμε, πως τα αναδυόμενα στοιχεία υπογραμμίζουν τα θετικά αποτελέσματα της μουσικής και συγκεκριμένα τη θεραπευτική επίδραση του φαινομένου Mozart ως προς την νευρολογική διάσταση της επιληψίας.

Αραμπατζή Μαρία 1, Νερατζή Σωτηρία 2

1, 2 Προπτυχιακές φοιτήτριες στο τμήμα Ψυχολογίας, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

• Ψυχιατρική συμπτωματολογία σε ασθενείς με νόσο Addison - βιβλιογραφική ανασκόπηση

Σκοπός: Με αφορμή τη νοσηλεία ασθενούς με νόσο Addison στην ψυχιατρική κλινική του νοσοκομείου, έγινε βιβλιογραφική αναζήτηση για να αναδειχθεί η σχέση της νόσου με ψυχιατρική συμπτωματολογία. Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στο PubMed με λέξεις κλειδιά: νόσος Addison, οξεία κρίση Addison, ψυχιατρικά συμπτώματα. Αποτελέσματα: Ασθενής με νόσο Addison εισήχθη στην ψυχιατρική κλινική με συμπτωματολογία παραγωγικών συμπτωμάτων και συμπεριφορικών εκτροπών, συμπτωματολογία η οποία αναδύθηκε μετά την ύπαρξη οξέος ψυχοπρεσβυτικού γεγονότος. Αιφνιδίως εμφάνισε διαταραχή του επιπέδου συνείδησης με βυθιότητα. Χορηγήθηκε στον ασθενή υδροκορτιζόνη σε υψηλές δόσεις με αποτέλεσμα την ανταπόκριση του ασθενούς.

Από την βιβλιογραφική ανασκόπηση αναδείχθηκε ότι η νόσος Addison συνδέεται με ύπαρξη ψυχιατρικής συμπτωματολογίας όπως άγχος, κατάθλιψη, βραδυψυχισμός, διαταραχές γνωσιακών λειτουργιών, ευερεθιστότητα, παραγωγικά συμπτώματα, απάθεια, κατατονία, αυτοτραυματισμοί, με υψηλότερη επίπτωση αυτών των συμπτωμάτων στους άρρενες. Κατά την οξεία επινεφριδιακή κρίση, εκτός των σωματικών συμπτωμάτων και των παθολογικών εργαστηριακών ευρημάτων, πιθανό να παρατηρηθούν θόλωση συνείδησης, ντελρίο, ψυχωτικά συμπτώματα, διαταραχές συμπεριφοράς, διαταραχές γνωσιακών λειτουργιών. Σπάνια, τα νευροψυχιατρικά συμπτώματα μπορεί να είναι η πρώτη κλινική εκδήλωση της κρίσης Addison. Στην αιτιοπαθογένεια των νευροψυχιατρικών συμπτωμάτων εμπλέκονται οι ηλεκτρολυτικές διαταραχές, η έλλειψη γλυκοκορτικοειδών καθώς και η αύξηση των ενδογενών ενδορφινών. Ως παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση νευροψυχιατρικών συμπτωμάτων σε νόσο Addison αναφέρονται το άρρεν φύλο, και οι διαταραχές του θυρεοειδούς.

Συζήτηση: Είναι αναγκαία η συνεργασία ενδοκρινολόγου και ψυχιάτρου για την αντιμετώπιση ασθενών με νόσο Addison καθώς και η ενημέρωση των ασθενών για την πιθανότητα εμφάνισης κρίσης Addison μετά την ύπαρξη ψυχοπρεσβυτικών γεγονότων.

Ρουμπή Αικατερίνη 1, Παπαναστασίου Άρτεμις 2, Αντωνίου Αθανάσιος 3, Δρακούλη Βασιλική 4, Τσελεμπής Αθανάσιος 5, Παχή Αργυρώ 6

1Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ

1ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

2Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

3Ειδικευόμενος Ψυχιατρικής

4Ειδικευόμενη Ψυχιατρικής

5Ψυχολόγος

6Διευθύντρια Ψυχιατρικού Τομέα ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

1,2,3,4,5,6 Ψυχιατρική Κλινική ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

• Αλκοόλ, επιθετικότητα και οικογενειακή υποστήριξη σε υγειονομικό πληθυσμό σε περίοδο πανδημίας Covid – 19

Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ χρήσης αλκοόλ, επιθετικότητας, και οικογενειακής υποστήριξης σε υγειονομικό πληθυσμό σε περίοδο πανδημίας Covid-19. Μέθοδος: 247 υγειονομικοί υπάλληλοι δέχτηκαν να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια ανίνευσης διαταραχής χρήσης αλκοόλ (CAGE), επιθετικότητας (Brief Aggression Questionnaire - BAQ), και οικογενειακής υποστήριξης (Family Support Scale - FSS). Καταγράφηκαν η ηλικία και τα έτη εργασιακής απασχόλησης. Η έρευνα διεξήχθη κατά την διάρκεια απαγόρευσης κυκλοφορίας (Απρίλιος 2020). Αποτελέσματα: Η μελέτη περιελάμβανε 53 άνδρες και 194 γυναίκες. Στην CAGE ένα ποσοστό 10% βρέθηκε θετικό. Η μέση συνολική βαθμολογία στη BAQ ήταν $23,5 \pm 6,9$ και στην FSS $50,16 \pm 8,24$. Θετική συσχέτιση παρουσιάστηκε μεταξύ CAGE και BAQ ($p < 0,01$), ενώ αρνητική συσχέτιση παρουσίασε η FSS τόσο με την CAGE ($p < 0,01$) όσο και με την BAQ ($p < 0,01$). Στο μοντέλο της γραμμικής παλινδρόμησης η διακύμανση της επιθετικότητας ερμηνευόταν κατά 7,7% από την οικογενειακή υποστήριξη και κατά 2,3% από την διαταραχή χρήσης αλκοόλ. Παρατηρείται στατιστικά σημαντική μείωση της επιθετικότητας στον πληθυσμό του δείγματός μας σε σύγκριση με τη μέση τιμή που δίνεται από τη στάθμιση της κλίμακας επιθετικότητας ($23,5$ έναντι $29,15$ one sample t-test $p < 0,001$), καθώς και σημαντική αύξηση της οικογενειακής υποστήριξης σε σύγκριση με τη μέση τιμή που δίνεται από τη στάθμιση της κλίμακας οικογενειακής υποστήριξης ($50,16$ έναντι 47 one sample t-test $p < 0,001$). Συμπέρασμα: Η επιβλαβής χρήση αλκοόλ στο υγειονομικό προσωπικό ανερχόταν σε ποσοστό 10%. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 η μείωση της επιθετικότητας που παρατηρήθηκε σε υγειονομικό προσωπικό θα μπορούσε μερικώς να εξηγηθεί από την αύξηση της οικογενειακής υποστήριξης.

Αναγνωστοπούλου Μαρία 1, Ρουμπή Αικατερίνη 2, Τσελεμπής Αθανάσιος 3, Τσιτρούλη Λυδία 4, Γιωτάκης Κωνσταντίνος 5, Μπράτης Διονύσιος 6, Παχή Αργυρώ 7

1 Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

2 Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

3 Ψυχολόγος

4 Επικουρική Επιμελήτρια Β Ψυχιατρικής

5 Επιμελητής Α Ψυχιατρικής

6 Ψυχολόγος

7 Διευθύντρια Ψυχιατρικού Τομέα ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

1,2,3,4,5,6,7 Ψυχιατρική Κλινική ΓΝΝΘΑ Σωτηρία

• Η εκμάθηση μίας δεύτερης ξένης γλώσσας, μέσω πολλαπλών αισθητηριακών εισροών

Η γνώση ξένων γλωσσών είναι από τα πιο σημαντικά εφόδια, αφού προσφέρει πολλαπλά οφέλη για την νοητική μας υγεία, με την αύξηση της διασυνδεσιμότητας του εγκεφάλου, καθώς και του όγκου του. Μέχρι σήμερα, ο παραδοσιακός τρόπος εκμάθησης μιας γλώσσας στηρίζεται στην οπτική (τυπωμένη λέξη ή/και εικόνα) παρουσίαση και το άκουσμα μιας λέξης. Σύγχρονη έρευνα έχει δείξει ότι η μάθηση μέσω εικόνων και χειρονομιών, ιδιαιτέρως η ενεργή εκτέλεση αυτών, μπορεί να βελτιώσει την απομνημόνευση λέξεων μιας ξένης γλώσσας. Η παρούσα εργασία εξετάζει την χρήση εικόνων, χειρονομιών, καθώς και την χρήση ηχητικών ερεθισμάτων (πέραν του λεκτικού ακούσματος), στην εκμάθηση μίας δεύτερης γλώσσας. Για τον λόγο αυτό, διεξήχθη πείραμα, το οποίο διήρκησε συνολικά 8 ημέρες. Οι 69 συμμετέχοντες που συμμετείχαν, διδάχθηκαν την ψευδογλώσσα Vimmi. Αντιστοιχίστηκαν 48 λέξεις της Vimmi γλώσσας με ελληνικές και παρουσιάζονταν στους συμμετέχοντες με συνοδεία ερεθισμών εικόνας, ήχου και χειρονομιών, καθώς και μια συνθήκη ελέγχου (τυπωμένη λέξη με άκουσμα της λέξης). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, κατά την ελεύθερη ανάκληση του Vimmi λεξιλογίου, οι συμμετέχοντες είχαν καλύτερη ανάκληση για την συνθήκη της χειρονομίας, σε σύγκριση με αυτές του ήχου και συνθήκης ελέγχου, με την 5η ημέρα διεξαγωγής του πειράματος να έχουν την καλύτερη απόδοση. Η ανάκληση από Vimmi σε ελληνικά ήταν καλύτερη για την συνθήκη της χειρονομίας και της εικόνας, σε σύγκριση με αυτές του ήχου και συνθήκης ελέγχου. Όσον αφορά την διατήρηση της μάθησης, μετά την εξάσκηση (8η ημέρα, 1 μήνας), η επίδοση των συμμετεχόντων έδειξε ότι η διδασκαλία με πολυαισθητηριακά μέσα συμβάλλει στην μακρόχρονη διατήρηση της νέας γνώσης.

Κονδύλη Κατερίνα 1, Γιαλλελή Διαμάντω 2, Βλάχου Ηρώ 3, Βατάκη Αργυρώ 4
1,2,3,4 Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

• The complex interplay of dietary interventions and high anxiety: A mitochondrial perspective

Modern lifestyle has dramatically increased anxiety levels in the general population. Moreover, eating disorders, which affect 5–10% of young people, are frequently combined with anxiety and depression symptoms. Common molecular mechanisms and metabolic pathways underlying these pathological conditions, are yet to be clarified. Towards this direction, we investigated the effect of dietary interventions in a well characterized mouse model of high anxiety-related behavior (HAB). Previous experiments of our lab have revealed altered mitochondrial protein expression in HAB mice compared to normal anxiety mice. Based on this work, we have now applied a food restriction protocol on female HAB mice that was followed by behavioral characterization (Dark-light box & Forced swim test) and molecular analyses. Behavioral data suggest that food restricted HAB animals tend to present an increased depression-like behavior compared to non-restricted animals, while molecular data indicate changes in oxidative phosphorylation complexes in the mitochondria. Elucidating the exact metabolic pathways that underlie the crosstalk of food restriction and mood disorders is crucial, in order to devise optimal therapeutic approaches for pertinent pathologies.

Firoglani Moschi Marianthi 1, Nussbaumer Markus 2, Vlaikou Angeliki-Maria 3, Theodoridou

Daniela 4, Komini Chrysoula 5, Tsiouris Alexandros 6, Syrrou Maria 7, Konidaris Constantinos

8, Filiou Michaela D. 9

1,2,3,5,6,8,9 Laboratory of Biochemistry, Department of Biological Applications and Technology, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

1,2,3,5,6,8,9 Biomedical Research Division, Institute of Molecular Biology and Biotechnology, Foundation of Research and Technology-Hellas (IMBB-FORTH), Ioannina, Greece

4,7 Laboratory of Biology, Faculty of Medicine, School of Health Sciences, University of Ioannina, Ioannina, Greece

• Η συμβολή της μουσικοθεραπείας στην εποχή της πανδημίας covid-19 στην ψυχική υγεία

Εισαγωγή: Με την έλευση της ασθένειας κορονοϊού 2019 (Corona virus disease 2019, COVID-19), γνωστή ως οξεία αναπνευστική νόσος 2019-nCoV η Αμερικανική Ένωση Μουσικοθεραπείας (AMTA) αποφάσισε την μετάβαση στην τηλεθεραπεία - telehealth για τους ασθενείς. Σκοπός: Η περιγραφή της προσαρμογής του έργου των μουσικοθεραπευτών προς τους ασθενείς στην εποχή της πανδημίας του Coronavirus (COVID-19). Μέθοδοι: Η Μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι δευτερογενής καθώς αντλεί στοιχεία από έρευνες και μελέτες ειδικών. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed με λέξεις κλειδιά: music therapy, COVID-19, era από την έναρξη της πανδημίας του COVID-19 και εντεύθεν έως σήμερα. Αποτελέσματα: Η μουσικοθεραπεία ευνοεί την έκφραση των συναισθημάτων, ενισχύει την αυτογνωσία, την κοινωνική σύνδεση την αίσθηση της προσωπικής υποστήριξης και έχει θετική επίδραση στο άγχος και μετριασμό των αγχωτικών περιβαλλοντικών παραγόντων. Προβλήματα προσαρμογής αλλαγών όπως το κλείσιμο του σχολείου, σε παιδιά είναι η αιτία για αύξηση, διαταραχή συμπεριφοράς, φόβο, διαταραχές μετατραυματικού στρες καθώς επηρεάζουν δυσμενώς τις αναπτυξιακές διαδικασίες και την προσωπική ανάπτυξη. Η θεραπεία τραγουδιού χρησιμοποιείται ήδη για τη βελτίωση αναπνευστικών προβλημάτων, όπως το άσθμα. Μελέτη διερεύνησε την επίδραση της μουσικοθεραπείας ως παρέμβαση υποστηρίζοντας τη μείωση του στρες και τη βελτίωση της ευεξίας σε ένα δείγμα κλινικού προσωπικού που διαχειρίζεται ασθενείς με COVID-19. Τα ευρήματα έδειξαν σημαντική μείωση της έντασης της κόπωσης, της θλίψης, του φόβου και της ανησυχίας του προσωπικού.

Συμπεράσματα: Οι μουσικοθεραπευτές προσαρμοζόμενοι αντιμετωπίζουν την κρίση δραστηρικά ανταποκρινόμενοι στις αναδυόμενες ανάγκες των ασθενών με δημιουργικότητα, αφοσίωση συμβάλλοντας στα μέγιστα για την καταπολέμηση του συναισθηματικού και κοινωνικού φόρτου της πανδημίας COVID-19.

Βαλάση Λουκία 1, Βαλάση Στέλλα 2, Τσίλιας Δημήτριος 3, Σταματοπούλου Ελένη 4, Ανωτάκου Αριάδνη 5, Σταματοπούλου Αθανασία 6

1 Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

2 Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

3 Νοσηλεύτρια, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομιακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

4 Ph.D(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

5 Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

6 Ph.D(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Resource Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• Φροντίζοντας την υγεία του εγκεφάλου των παιδιών στο περιβάλλον ανάπτυξης νευροβιολογικοί συσχετισμοί

Εισαγωγή: Οι In vivo μέθοδοι δομικής απεικόνισης του εγκεφάλου έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές στην διερεύνηση τυπικής και άτυπης μορφολογικής ανάπτυξης του εγκεφάλου. Αποτελούν ένα πολλά υποσχόμενο εργαλείο για μελέτες στην εξακρίβωση τυχόν νευροβιολογικών συσχετισμών με το περιβάλλον ανάπτυξης του παιδιού και την μετέπειτα επίδραση στην ευημερία του κατά την ενηλικίωση. Σκοπός: Η συμβολή των νευροεπιστημών στην κοινωνική παιδιατρική.

Μέθοδοι: Η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι δευτερογενής καθώς αντλεί στοιχεία από έρευνες και μελέτες ειδικών. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed με λέξεις κλειδιά: children brain neurobiology.

Αποτελέσματα: Νευροεπιστημονικές μελέτες έχουν καταδείξει: άγχος, αντιξοότητες στην πρώιμη παιδική ηλικία, κακοποίηση, χαμηλή ποιότητα μητρικής φροντίδας, ψυχοκοινωνική στέρηση, έκθεση σε κοινωνικό αποκλεισμό, εκφοβισμός σύμφωνα με νευροαπεικονιστικά ευρήματα επηρεάζουν την φλοιώδη και υποφλοιώδη ανάπτυξη του εγκεφάλου στα παιδιά. Αναφέρονται νευροβιολογικές διαφορές, έλλειψη στην εκτελεστική λειτουργία των ατόμων που ζούν σε φτώχεια κατά τη διάρκεια της ζωής σε μελέτες που διεξήχθησαν κατά τη βρεφική, παιδική ηλικία, την εφηβεία, την ενηλικίωση. Εγκεφαλικές δομές που συνδέονται με διαδικασίες κρίσιμες για τη μάθηση και την εκπαιδευτική λειτουργία είναι ευάλωτες στις περιβαλλοντικές συνθήκες της φτώχειας. Τα παιδιά από οικογένειες με περιορισμένους οικονομικούς πόρους παρουσίασαν διαφορές ανάπτυξης στον μετωπιαίο, κροταφικό λοβό και στον ιππόκαμπο. Συμπεράσματα: Το γονικό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο συνδέεται με το ακαδημαϊκό επίτευγμα των παιδιών και λειτουργεί ευρύτερα μέσω ενός νευροβιολογικού μηχανισμού. Η αναδυόμενη νευροεπιστημονική έρευνα και η κατανόηση της θα ήταν εύλογο να οδηγήσει σε παρεμβάσεις πολιτικής στοχεύοντας τη μείωση των ανισοτήτων, ελλειμμάτων, βελτίωση του περιβάλλοντος των παιδιών στη ισότιμη πρόσβαση στην γνώση, το ακαδημαϊκό επίτευγμα και την ευημερία.

Τσίλιας Δημήτριος 1, Σταματοπούλου Ελένη 2, Βαλάση Λουκία 3, Βαλάση Στέλλα 4, Αντωνάκου Αριάδνη 5, Σταματοπούλου Αθανασία 6

1 Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

2 PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

3 Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

4 Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

5 Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

6 Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Π.Α.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• Φροντίζοντας την υγεία του εγκεφάλου με την μουσική στα παιδιά με διαταραχή του φάσματος του αυτισμού

Εισαγωγή: Η «διαταραχή φάσματος αυτισμού» (ASD) χαρακτηρίζεται από επίμονα ελλείμματα στην κοινωνική επικοινωνία, αλληλεπίδραση, αμοιβαιότητα, με επαναλαμβανόμενες μορφές συμπεριφοράς και περιορισμό ενδιαφερόντων (DSM-V) (IQ <85). Αναδυόμενα στοιχεία μελετών υποδεικνύουν ευεργετικά αποτελέσματα από χρήση μουσικών παρεμβάσεων και έκφρασης μέσω μουσικής επειδή η λεκτική επικοινωνία είναι συχνά δύσκολη για τα παιδιά με ASD. Σκοπός: Η επίδραση της μουσικοθεραπείας των παιδιών με ASD. Μέθοδοι: Η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι δευτερογενής καθώς αντλεί στοιχεία από έρευνες και μελέτες ειδικών. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed με λέξεις κλειδιά: children Autism Spectrum Disorder affect music therapy.

Αποτελέσματα: Οι περισσότερες μελέτες παρέχουν στοιχεία για την επίδραση της μουσικοθεραπείας στην κοινωνικο-συναισθηματική αμοιβαιότητα ανάπτυξη με μετρήσιμες αλλαγές στις κοινωνικές συμπεριφορές των παιδιών με αυτισμό. Συμβάλλει στην βελτίωση και ενίσχυση των κινητικών, γνωστικών, λεκτικών, μη λεκτικών επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αλληλεπιδράσεων, κοινωνικής λειτουργίας, αμοιβαιότητας, της συναισθηματικής εμπλοκής και ανταπόκρισης, της δέσμευσης, προσοχής, μείωσης επιθετικότητας, βελτίωση αυτοεκτίμησης, της κοινωνικής προσαρμογής, με βελτιώσεις στην ψυχική υγεία των γονέων και της σχέσης γονέα-παιδιού. Επίσης θεραπείες «μουσικής και κίνησης», καινοτόμες παρεμβάσεις σε ρυθμούς που βασίζονται στο τραγούδι, όπως της τραγουδισμένης ομιλίας οδηγούν να είναι πιο ελκυστική ως κοινωνικά ανταποκρινόμενη συμπεριφορά, σε σύγκριση με τις προφορικές οδηγίες. Το τραγούδι βελτιώνει την κοινωνική ανταπόκριση και επικοινωνία, όπως και κατά τη διάρκεια του είναι εύκολα προσαρμόσιμο στο σπίτι και στην τάξη για τα παιδιά με ASD. Συμπεράσματα: Περαιτέρω έρευνα με μεγαλύτερα δείγματα παιδιών με διαφορετικά επίπεδα ASD, και συννοσηρότητες, θα συμβάλει στα μέγιστα την τεκμηριωμένη πλέον και ευρύτερη εφαρμογή της μουσικοθεραπείας στην κλινική πρακτική.

Βαλάση Λουκία 1, Βαλάση Στέλλα 2, Τσίλιας Δημήτριος 3, Σταματοπούλου Ελένη 4, Ατωνακού Αριάδνη 5, Σταματοπούλου Αθανασία 6

1 Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

2 Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

3 Νοσηλεύτρια, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

4 PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

5 Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

6 Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Resource Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

• Παράγοντες που συμβάλλουν στην υγεία και φροντίδα του εγκεφάλου

Εισαγωγή: Η American Heart Association και η American Stroke Association ορίζουν την υγεία του εγκεφάλου ως «τη βέλτιστη ικανότητα να λειτουργεί προσαρμοστικά και λειτουργικά στο περιβάλλον με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων στο έπακρο, με τη μείωση όμως ορισμένων κινδύνων για αυτόν καθώς μεγαλώνει. Σκοπός: Η ανάδειξη των παραγόντων που συμβάλλουν στην υγεία του εγκεφάλου. Μέθοδοι: Η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι δευτερογενής καθώς αντλεί στοιχεία από έρευνες και μελέτες ειδικών. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed με λέξεις κλειδιά: Brain, health, care.

Αποτελέσματα: Παράγοντες όπως: υγιεινή διατροφή, υψηλή πρόσληψη φρούτων, λαχανικών, ψαριών, τα απαραίτητα λιπαρά οξέα, βιταμίνη D, είναι ευεργετική για την φλοιώδη λειτουργία και την υγιή γήρανση. Η κοινωνική αλληλεπίδραση, η σωματική γνωστική δραστηριότητα, ο τρόπος ζωής μπορούν να επηρεάσουν την υγεία του εγκεφάλου. Τροποποιήσιμοι παράγοντες περιλαμβάνουν: σωματικό βάρος, σωματική δραστηριότητα, επίπεδα χοληστερόλης, ύπνος, υψηλή αρτηριακή πίεση, διαβήτης, απώλεια ακοής, κακή όραση, εκπαιδευτικό επίπεδο και αλλαγή του τρόπου ζωής. Οι συμπεριφορές του τρόπου ζωής, ορισμένες ιατρικές καταστάσεις επηρεάζουν τη γνωστική λειτουργία, την ψυχική υγεία και τον κίνδυνο άνοιας. Η κοινωνική, πνευματική διέγερση ιδιαίτερα στη μέση ηλικία, φαίνεται να είναι σημαντική για τη διατήρηση των γνωστικών ικανοτήτων στα γηρατειά. Η αποφυγή αλκοόλ, το κάπνισμα συμβάλλει στη διατήρηση ενός υγιούς εγκεφάλου, ο περιορισμός από τη χρήση ουσιών, η εμφάνιση θετικών κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, έχουν συσχετιστεί με μειωμένο κίνδυνο διαταραχών ψυχικής υγείας όπως κατάθλιψη. Συμπεράσματα: Η προαγωγή και διατήρηση της υγείας του εγκεφάλου πρέπει να αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για την ευημερία των ανθρώπων από τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής υγείας και λήψης αποφάσεων.

Σταματοπούλου Ελένη 1, Βαλάση Λουκία 2, Βαλάση Στέλλα 3, Τσίλιας Δημήτριος 4 , Αντωνάκου Αριάδνη 5, Σταματοπούλου Αθανασία 6

1 PhD(c), MSc Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λειτουργός Δημόσιας Υγείας, Εκπαιδευτικός, Νοσηλεύτρια Γ.Ν.Α. ΚΑΤ, Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας, Member PCRS-UK.

2 Πτυχιούχος Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Σχολή Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Master of Special Pedagogy, University «Neofit Rilski», MSc μουσικοθεραπείας Δίπλωμα βυζαντινής Μουσικής, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

3 Πτυχιούχος Ε.Κ.Π.Α. Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής, MSc Ειδικής Αγωγής, MS(c) Management Πολιτισμικών Μονάδων

4 Νοσηλεύτης, MSc Κλινική παιδιατρική & Νοσηλευτική-Έρευνα Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών Π. & Α. Κυριακού. Διατομεακό Τμήμα Παιδιατρικές Κλινικές: Παθολογική, Γναθοχειρουργική, Ωτορινολαρυγγολογική και Οφθαλμολογική.

5 Προϊσταμένη, MSc Νοσοκομείο Νίκαιας

6 Ph.D.(c) Οικονομολόγος, MSc International Human Recourse Management, MSc Διοίκηση Μονάδων Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας ΠΑ.Δ.Α. & Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Εκπαιδευτικός, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.